

SGS QUALIFOR
(Associated Documents)

Doc. Number: **AD 36A-13**

Doc. Version date: **22 August 2012**

Page: **1 of 66**

Approved by: **Gerrit Marais**

CERTIFICATION PROCESS AND DOCUMENT CONTROL

Name of Auditor:	Milan Tóth	
Date of last witnessed audit (AD12):	25-26 Febr. 2013	
Date last AD12 (LAT Witness Report) submitted to Qualifor:	22 Dec. 2010 (Gerrit Marais)	
Date last Auditor Records (AD10) submitted to Qualifor:	8 Jan. 2013	
Item	Auditor	Notes by Qualifor
Report was reviewed by Project Manager	NA	
All the documents required for certification have been submitted	Yes	
The correct and current versions of the report templates were used	Yes	
The correct standard, compliant with Qualifor procedures, was used	Yes	
The report, paragraph or text formats of the original templates has not been changed	Yes	
I have completed all relevant sections within the report	Yes	
This report was submitted within the Qualifor timelines stipulated in Work Instruction 01	Yes	
The report provides all the information necessary for Qualifor to make a certification decision	Yes	
Fee adjustment for reporting quality For Qualifor use only	-25% of TSF for report approved after first review - Standard fee +50% of TSF for second review of report +100% of TSF for third review of report	

Summary of Areas for FSC Database:

Type	Area (ha)
SLIMF	NA
Natural Forest - Conservation	551 + 21315
Natural Forest - Community Forestry	
Natural Forest - Tropical	
Natural Forest - Boreal	
Natural Forest - Temperate	158112
Plantations	
Total:	179798

SGS services are rendered in accordance with the applicable SGS General Conditions of Service accessible at <http://www.sgs.com/en/Terms-and-Conditions.aspx>

FOREST MANAGEMENT CERTIFICATION REPORT IZVJEŠTAJ O PROCJENI GAZDOVANJA ŠUMOM

SECTION A: PUBLIC SUMMARY / DIO A: JAVNI SAŽETAK

Project Nr: / Projekat Br:	386559-BA		
Client: / Klijent:	Šumsko privredno društvo "Unsko-Sanske šume", d.o.o., Bosanska Krupa		
Web Page:	www.ussume.ba		
Address: / Adresa:	Radnička bb, 77240 Bosanska Krupa		
Country: / Država:	Bosnia and Herzegovina		
Certificate Nr. / Br.certifikata:	SGS-FM/COC-007907	Certificate Type: / Tip sertifikata:	Forest Management
Date of Issue /Datum izdavanja:	29 July 2010	Date of expiry: / Datum isteka:	28 July 2015
Forest Zone:	Temperate Umjerena		
Total Certified Area Ukupno certificirano područje:	179 977.9		
Scope: / Polje rada:	Forest management of state forests in the Unsko-Sanski Canton of Bosnia and Herzegovina for the production of conifer and deciduous wood Gospodarenje državnim šumama na području Unsko-sanskog kantona, Bosna i Hercegovina, za proizvodnju četinarskog i lišćarskog drveta		
Location of the FMUs included in the scope/ Lokacija šumskog gazdinstva uključenog u polje rada	It is located in Unsko-Sanski Canton around the mountain Grmeč Područje u Unsko-Sanskom kantonu, okolina planine Grmeč		
Standard that the evaluation was conducted against/ Evalujacia je provedena protiv standarda	SGS Generic Forest Management Standard (AD33) adapted for Bosnia and Herzegovina, version 01 of 16.06.2006. SGS opšti standardi gazdovanja šumama (AD33) prilagođeni potrebama Bosne i Hercegovine, verzija 01 od 16.06.2006		
Company Contact Person: Kontakt osoba kompanije	Mr Sabahudin Solaković		
Address: / Adresa:	Radnicka bb, 77240 Bosanska Krupa, Bosnia and Herzegovina		
Tel:	+387 37 662037		
Fax	+387 37 473 671		
Email:	kontakt@ussume.ba		

Evaluation dates: / Datum procjene:

Main Evaluation **Glavna procjena**

15 – 17 March 2010

Surveillance 1 / Nadzor 1	7 – 11 February 2011
Surveillance 2 / Nadzor 2	25-28 April 2012, 11 July 2012
Surveillance 3 / Nadzor 3	25-26 Feb. 2013
Surveillance 4 / Nadzor 4	
Date the current version of the report was finalised	2013
Copyright:	© 2010 SGS South Africa (Pty) Ltd – Revised on 2011. All rights reserved

TABLE OF CONTENTS / SADRŽAJ

1.	SCOPE OF CERTIFICATE	7
2.	COMPANY BACKGROUND / Opis kompanije	11
2.1	Ownership / Vlasništvo.....	11
2.2	Company Key Objectives / Osnovni Ciljevi Kompanije	11
2.3	Company History / Historijat kompanije.....	12
2.4	Organisational Structure / Organizaciona struktura	12
2.5	Ownership and Use Rights / Vlasništvo i prava korištenja	13
2.6	Legislative, Administrative and Land Use Context	13
2.7	Other Land Uses / Korištenje zemljišta u druge svrhe.....	13
2.8	Non-certified Forests / Necertificirane šume	13
3.	FOREST MANAGEMENT SYSTEM / Sistem gazdovanja šumama.....	14
3.1	Bio-physical setting / Bio-fizičke karakteristike.....	14
3.2	History of use / Historija korištenja.....	15
3.3	Planning process / Proces planiranja	15
3.4	Harvest and regeneration / Sječa i obnova	17
3.5	Monitoring processes / Procesi nadzora.....	18
4.	SOCIO-ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL CONTEXT Društveno-ekonomski i okolišni kontekst	18
4.1	Social aspects	18
4.2	Environmental aspects / Okolišni aspekti	19
4.3	Administration, Legislation and Guidelines / Administracija, legislativa i odredbe	21
5.	CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING Izmjene u gazdovanju, sječi, uzgoju i nadzoru	23
6.	PREPARATION FOR THE EVALUATION / Pripreme za procjenu	23
6.1	Schedule / Raspored/plan rada.....	23
6.2	Team / Tim.....	24
6.3	Checklist Preparation / Priprema liste provjere	24
6.4	Stakeholder notification / Obavještenja interesnim grupama	25
7.	THE EVALUATION / Procjena	25
7.1	Opening meeting / Početni sastanak	25
7.2	Document review / Pregled dokumentacije.....	25
7.3	Sampling and Evaluation Approach / Pristup procjeni i odabir uzoraka	25
7.4	Field assessments / Terenske procjene	26
7.5	Stakeholder interviews / Razgovori sa interesnim grupama.....	26
7.6	Summing up and closing meeting / Zaključci i završni sastanak	27
8.	EVALUATION RESULTS / Rezultati procjene	28
8.1	Findings related to the general QUALIFOR Programme Saznanja vezana za QUALIFOR Programme.....	28

9.	CERTIFICATION DECISION / Odluka o certificiranju	47
10.	MAINTENANCE OF CERTIFICATION / Održavanje certifikata.....	48
11.	RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARs) Zapisnik zahtjeva za korektivnim mjerama (CAR).....	50
12.	RECORD OF OBSERVATIONS Zapisnik primjedbi	57
13.	RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS Zapisnik komentara i razgovora sa interesnim grupama.....	58
14.	RECORD OF COMPLAINTS / Zapisnik žalbi.....	65

ASSOCIATED DOCUMENTS (not part of the Public Summary)
DODATNI DOKUMENTI (nisu dio javnog sažetka)

AD 20:	Evaluation Itinerary / Plan procjene
AD 21:	Attendance Record / Zapisnik prisustva
AD 26:	Corrective Action Requests / Zahtjevi za korektivnim mjerama
AD 36-B:	Evaluation - Observations and Information on Logistics Procjena – Primjedbe i logističke informacije
AD 38:	Peer Review Report / Izveštaj recezenata
AD 40:	Stakeholder Reports / Izveštaji interesnih grupa
	Evaluation team CV's / Biografije procjenjivačkog tima
	List of stakeholders contacted / Spisak kontaktiranih interesnih grupa

Complaints and Disputes / **Žalbe i sporovi**

Procedures for submitting complaints, appeals and disputes, and the SGS processing of such are published on <http://www.sgs.com/en/agriculture-food/Forestry/>. This information is also available on request – refer contact details on the first page.

Procedure za podnošenje žalbi, molbi i sporova, te procesuiranje istih od strane SGS-a su objavljene na internet stranici <http://www.sgs.com/en/agriculture-food/Forestry/>. Ove informacije su također dostupne na zahtjev – pogledati kontakt detalje na prvoj stranici.

INTRODUCTION / UVOD

The purpose of the evaluation was to evaluate the operations of **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.** against the requirements of the QUALIFOR Programme, the SGS Group's forest certification programme accredited by Forest Stewardship Council.

Cilj procjene je bio da procjeni aktivnosti preduzeća **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.** prema zahtjevima QUALIFOR programa, programa za certificiranje šuma SGS Grupe koja je akreditovana od strane Forest Stewardship Council-a.

1. SCOPE OF CERTIFICATE

The scope of the certificate falls within the **Temperate** Forest Zone and includes 1 of Forest Management Units (FMUs as described below)

Please note that there was an extension to the scope at the first surveillance visit, and the report has been updated accordingly..

Polje rada certifikata spada u umjerenu šumsku zonu i uključuje 1 šumsko gospodarske jedinice (ŠGJ) navedene u narednoj tabeli.

Napomena: tokom prvog nadzora izvršeno je proširenje certifikata i izvještaj je blagovremeno ažuriran.

Description of FMUs: / Opis šumsko gospodarskog područja:				
Description Opis	Ownership Vlasništvo	Area (ha) Površina (ha)	Longitude E/W Geografska dužina	Latitude N/S Geografska širina
FMU / ŠPP „Ključko“ (Forest office Kljuc)	Government Državno	14 793.5	E 16° 30'	N 44° 35'
ŠPP "Sansko" (FO Sanski Most)	Government Državno	35 788.6	E 16° 67'	N 44.77°
ŠPP "BPetrovačko" (FO B. Petrovac)	Government Državno	39 534.8	E 16.34°	N 44.53°
ŠPP "Unsko" (FO Bihac, FO Cazin, FO B. Krupa)	Government Državno	68 790.0	E 15.88°	N 44.82°
ŠPP „Drvarsko“ (FO Bihac)	Government Državno	21 071.0	E 16.15°	N 44.89°
Total Ukupno		179 977.9		

Size of FMUs: Veličina šumsko gazdinskih jedinica:		
	Nr of FMUs / Broj ŠG	Area (ha) / Površina (ha)
Less than 100ha Manje od 100 ha		
100 to 1000 ha in area Od 100 do 1000 ha		
1001 to 10000 ha in area Od 1001 do 10 000 ha		

More than 10000 ha in area Više od 10 000 ha	5	179 977.9
Total / Ukupno		179 977.9

Total Area in the Scope of the Certificate that is: Ukupna površina obuhvata certifikata:	Area (ha) Površina (ha)
Privately managed / Privatno gospodarenje	
State Managed / Državno gospodarenje	179 977.9
Community Managed / Društveno gospodarenje	

Composition of the Certified Forest(s) / Sastav certificirane šume (šuma)	Area (ha) Površina (ha)
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for conservation objectives / Površina šuma zaštićenih od komercijalne sječe drveta i primarno gazdovana u svrhu očuvanja.	551 outside of mined areas (17 088) 551 van miniranih područja (17 088)
Area of forest protected from commercial harvesting of timber and managed primarily for production of NTFPs or services / Površina šume zaštićena od komercijalne sječe drveta i primarno gazdovana u svrhu proizvodnje sporednih šumskih proizvoda i usluga.	0
Area of forest classified as "high conservation value forest" / Površina šuma svrstanih u "šume visoke zaštitne vrijednosti"	10 581
Area of non-forest managed primarily for conservation objectives / Nešumsko područje izdvojeno u svrhu zaštite.	
Total area of production forest (i.e. forest from which timber may be harvested) / Ukupna površina produktivnih šuma (npr. Šume u kojima je dozvoljena sječa)	141 574
Area of production forest classified as "plantation" / Površina produktivnih šuma svrstanih u "plantaže"	0
Area of production forest regenerated primarily by replanting or coppicing / Površina Produktivnih šuma obnovljene pošumljavanjem ili nastale iz izdanačkih šuma	11 539 ^{*1} + 57 472 ^{*2}
Area of production forest regenerate primarily by natural regeneration / Površina produktivnih šuma obnovljenih prvenstveno prirodnom obnovom	72 563

The area of 21 315ha is land without forest (bare land or unproductive land). 17 088ha are forests without active management because they are demarcated as areas with possibility of land mines. Those areas are not included in the table above.

^{*1} Conifer artificially planted monocultures are mostly from 1960s and 70s and the rotation age is 80 to 90 years, i.e. only thinnings are made in the near future.

^{*2} Coppice forests are mostly transferred by thinnings to high forests, which will be regenerated by shelterwood system (natural regeneration). Most coppice forests are beyond the age optimal for coppicing. Only small proportion of low quality coppice forests is regenerated by clear cuts or left without activities.

Područje od 21 315 ha je zemljište bez šume (goleti ili neproduktivna zemljišta). 17 088 ha su šume bez aktivnog gospodarenja jer se smatraju miniranim područjem. Minirana područja nisu uključena u tabelu iznad.

^{*1} Četinarske vještačke monokulture su zasađene tokom 1960/70-ih i period ophodnje je 80 – 90 godina i samo su planirane prorede u bliskoj budućnosti

Izdanačke šume se uglavnom transformišu u visoke šume koje se prirodno obnavljaju.

*² Većina izdanačkih šuma su prešle prag optimuma izdanačkih šuma. Samo mali dio niskokvalitetnih izdanačkih šuma se obnavljaju čistim sječama ili uopšte nema aktivnosti u njima

List of High Conservation Values / Spisak vrijednosti visoke zaštite	
Description / Opis	Notes / Bilješke
FMU Ključko: ŠPP Ključko	
HCVF 4A – Izvorište Okašnica (zone Ia – 1.00ha; zone Ib – 151.90ha; zone II – 184.00ha; zone III – 250.80ha) – 597.70ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 6 – Stari grad Ključ (Tomaševića grad) – 50.10ha	Culture-historical site Kulturno – historijsko nasljeđe
HCVF 4A – Kanjon i ušće rijeke Banjice – 97.10ha	Primary nature service at critical situations Primarno prirodno održavanje u kritičnim situacijama
FMU Bos. Petrovacko:	
HCVF 4A – Izvorište Smoljana (zone A – 52.20ha; B – 284.10ha; C – 1021.50ha) – 1357.80ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 1A – Prašuma Crni vrh – 188.30ha	Virgin forests / Prašuma
HCVF 4B – Kanjon Une – 464.50	Protection forests against erosion Šume važne za zaštitu od erozije
FMU Drvarsko: ŠPP Drvarsko	
HCVF 4B – Kanjon Une i Unca – 1914.70ha	Protection forests against erosion Šume važne za zaštitu od erozije
FMU Sansko:	
HCVF 4A – Izvorište Sanica – 323.50ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 4A – Izvorište Dabar – 308.80ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 1A – Prašuma Bobija – 107.50ha	Virgin forests / Prašuma
HCVF 4B – Bliha – 233.60ha	Protection forests against erosion Šume važne za zaštitu od erozije
HCVF 4A – Izvorište Zdena (zone 1a – 3.40ha; 1b – 172.40ha, 2 – 282.50ha) – 458.30ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 1A – Sjem. sastojina (Abies alba 56.30ha, Fagus silvatica 55.90ha)	Protected seed source stand (fir and beech) Zaštićena sjem. sastojina
HCVF 6 – Spomen park Korčanica – 275.90ha	Memorial area / Spomen park
FMU Unsko: ŠPP Unsko	
HCVF 4A – Izvorište Privilica-Klokot – 2101.40ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 4A – Izvorište Krušnica – 434.40ha	Source of drinking water Izvorište pitke vode
HCVF 4B – Kanyon Une – 1406.40ha	Protection forests against erosion Šume važne za zaštitu od erozije
HCVF 6 – Čava-Svetinja – 6.40ha	Culture ihstorical identity / Kulturni i historijski identitet

List of High Conservation Values / Spisak vrijednosti visoke zaštite	
Description / Opis	Notes / Bilješke
HCVF 1A – Sjem. sastojina (Abies alba 39.20ha, Fagus sylvatica 37.70ha, Quercus petrae 56.40, Pseudotsuga menziesii 9.40ha)	Protected seed source stand (fir and beech) Zaštićena sjem. sastojina
Total: HCVF 1A – Protected areas – 550.70ha; HCVF 4A – Water sources protection – 5679.00ha; HCVF 4B – Erosion protection – 4 019.20ha; HCVF 6 – Culture and history identity – 332.40 ha;	Zaštićena područja Vodozaštitne zone Zaštita od erozije Kulturni i historijski identitet

List of Timber Product Categories / Lista kategorija drvnih proizvoda				
Product Class	Product Type	Trade Name	Category	Species
Wood in the rough Sirovo drvo	Logs of coniferous wood Trupci četinarara	Round wood; pulp wood; poles; Oblovina; Celulozno drvo; Rudno drvo	Conifer Četinari	Abies alba; Larix spp; Picea abies; Pinus spp;
Wood in the rough Sirovo drvo	Logs of non-coniferous wood Trupci liščara	Round wood; pulp wood; poles; Oblovina; Celulozno drvo; Rudno drvo	Deciduous Liščari	Acer spp; Alnus spp; Betula spp; Carpinus spp.; Castanea sativa; Fagus sylvatica; Fraxinus spp; Juglans; Populus spp; Prunus avium; Quercus spp; Robinia pseudoaccacia; Salix spp; Tilia spp; Ulmus spp;
Wood in the rough Sirovo drvo	Fuel wood Ogrevno drvo	Fuel wood Ogrevno drvo	Conifer Četinari	Abies alba; Larix spp; Picea abies; Pinus spp;
Wood in the rough Sirovo drvo	Fuel wood Ogrevno drvo	Fuel wood Ogrevno drvo	Deciduous Liščari	Acer spp; Alnus spp; Betula spp; Carpinus spp.; Castanea sativa; Fagus sylvatica; Fraxinus spp; Juglans; Populus spp; Prunus avium; Quercus spp; Robinia pseudoaccacia; Salix spp; Tilia spp; Ulmus spp;

Annual Timber Production / Godišnja proizvodnja drveta				
Species (botanical name) Vrste (latinski naziv)	Species (common name) Vrste (narodni naziv)	Area (ha) Površina	Maximum Annual Sustainable Yield (m ³) Maksimalni Godišnji Održivi Prinos (m ³)	
			Projected / Planirano	Actual / Ostvareno
Conifer round wood	Četinarski trupci			82 935
Conifer fuel wood	Četinarsko ogrevno drvo			39 291
Conifer poles	Rudno drvo			0
Conifer total	Četinari UKUPNO		185 135	122 226
Deciduous round wood	Liščarki trupci			71 673
Deciduous fuel wood	Liščarsko ogrevno			175 337
Deciduous total	Liščari UKUPNO		323 027	247 010
Totals / Ukupno			508 162	369 236

Approximate Annual Commercial Production of Non-Timber-Forest-Products Približna godišnja komercijalna proizvodnja sporednih šumskih proizvoda				
Product Proizvod	Species / Vrste		Unit of measure Jedinica mjere	Total units Ukupno jedinica
	Botanical Name Latinski naziv	Common Name Narodni naziv		
Venison Divljač				0
Game trophy's Trofeji				
Hunting for fee Besplatan lov				

Lists of Pesticides by calendar years / Lista pesticida po godinama										
Product Name Naziv produkta	Quantity Used / Količina					Area of application / Područje primjene				
	2009	2010	2011	2012	SA4	2009	2010	2011	2012	SA4
Bark-beetle pheromones [pcs] Feromoni za potkornjake	36	300	200	230		NA	NA	NA	NA	

2. COMPANY BACKGROUND / OPIS KOMPANIJE

2.1 Ownership / Vlasništvo

Bosnia and Herzegovina consist of the Federation of BiH and Republika Srpska. The Federation of BiH is divided in 10 cantons. ŠPD "Unsko-sanske šume" d.o.o. manages government forests of Unsko-Sanski Canton by the contract with the cantonal government. They are the legal entity.

ŠPD "Unsko-sanske šume" d.o.o. is company for forest management, utilization, protection and building forestry roads.

Bosnu i Hercegovinu čine Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska. Federacija BiH je podjeljena na 10 kantona. ŠPD "Unsko-sanske šume" d.o.o. gazduje državnim šumama Unsko-sanskog kantona na bazi ugovora sa kantonalnom vladom. Preduzeće je pravni subjekt.

ŠPD "Unsko-sanske šume" d.o.o. je preduzeće koje se bavi iskorištavanjem šuma, šumsko-uzgojnim radovima, zaštitom šuma i izgradnjom šumskih puteva.

2.2 Company Key Objectives / Osnovni Ciljevi Kompanije

Objective	Notes
Commercial	
General goals: <ul style="list-style-type: none"> forming such a forest composition and structure which will continuously offer equal yield in quantity and quality achieving maximal forest yield, such that it will be in a compliance with the needs of the society (market) in segments of tree species and assortment of main forest products conducting adequate management system that will offer better conditions for achievement of higher work productivity achieving better financial work results through application of modern methods and tools Opći ciljevi <ul style="list-style-type: none"> formiranje (preoblikovanje) sastava vrsta drveća i strukture šume u one iz kojih će se trajno 	

Objective	Notes
<p>dobivati ujednačeni prinos po količini i kvalitetu</p> <ul style="list-style-type: none"> ostvarivanje što većeg prinosa šume i to takvog da bude u što boljem skladu sa potrebama društva(tržišta),kako po vrsti drveća, tako po asortimanu glavnih šumskih proizvoda. provođenjem adekvatnog sistema gazdovanja omogućiti povoljnije uslove za postizanje veće produktivnosti rada ostvarivanje što boljih finansijskih rezultata rada primjenom savremenih metoda i sredstava rada 	
<p>Technical goals:</p> <ul style="list-style-type: none"> choice of tree species composition and establishing their share in the mixture choice of management system established optimal (normal) stock per hectare <p>Tehnički ciljevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> odabir sastava vrsta drveća i utvrđen njihov udio u smjesi odabran system gospodarenja utvrđena optimalna(normalna) drvena zaliha po hektaru 	
Social	
<p>Cooperation with Local Community</p> <p>Suradnja sa lokalnom zajednicom</p>	
Environmental	
<p>Conservation and improvement of general use forest functions and conservation of biodiversity</p> <p>Očuvanje i jačanje opštekorisnih funkcija šuma, te očuvanje biodiverziteta</p>	

2.3 Company History / Historijat kompanije

ŠPD „Unsko sanske šume“ was established on 16.4.2000 from 4 minor enterprise (FMU Ključ, FMU Sanski Most, FMU Osječenica, Bosanski Petrovac and FMU Risovac, Bihać)

ŠPD„Unsko-sanske šume“d.o.o. Bosanska krupa su osnovane 16.4.2000.godine od 4(četiri) manja preduzeća (Šumarstvo “Ključ”, Šumarstvo “Sanski Most”, Šumarstvo “Osječenica” Bosanski Petrovac, i Šumarstvo “Risovac” Bihać).

2.4 Organisational Structure / Organizaciona struktura

Enterprise is lead by Management Society headed by President. Management Society is divided in 8 sectors, which makes Head office of Enterprise (7 Departments and 1 Operational unit for Bosanska Krupa municipality. Enterprise is divided on 5 FMUs and Operational Unit led by responsible managers with assistants. They have full control over all FMUs included in the scope of the certificate. They manage government forest according to the contract with the cantonal government.

Na čelu poduzeća nalazi se Uprava društva na čelu sa predsjednikom uprave. Uprava društva je podijeljena na 8 (osam) sektora i oni čine Direkciju poduzeća (Direkcija poduzeća je podijeljena na 7 sektora i jedan pogon gospodarenje za općinu Bosanska Krupa). Poduzeće je dalje podijeljeno na podružnice (šumske uprave) kojih ima 5. Na čelu podružnica i pogona su Upravnici sa svojim pomoćnicima.Poduzeće ima potpun nadzor nad certifikovanim područjem i upravljaju državnim šumama na osnovu ugovora sa kantonalnom Vladom.

2.5 Ownership and Use Rights / **Vlasništvo i prava korištenja**

The owner of the forest is the Federation of Bosnia and Herzegovina, which transferred usership to the Cantonal Assembly and this right is provided through the Cantonal Government which gave forests to the SPD Unsko sanske šume for managing

Vlasnik šuma je Federacija Bosne i Hercegovine koja je to pravo prenijela na Skupštinu kantona koja osigurala i predala gospodarenje šumama ŠPDu Unsko-Sanske šume

2.6 Legislative, Administrative and Land Use Context / **Zakonodavne, administrativne i korištenja zemljišta kontekst**

Government forests ownership is transferred to Cantonal governments. Cantonal governments established the forest management company (SPD Unsko-sanske šume) for managing their forests. Forest management plans are elaborated and renewed every 10 years and approved by the Ministry. The allowable cut is calculated based on the forest inventory (group samples in the regular grid). Harvest is planned in annual plans based on marked and measured trees in a compartment. Harvest projects, works in forests and finished harvest are monitored and approved by the Forestry Authority.

Državno vlasništvo nad šumom je preneseno na kantonalne Vlade. Kantonalne Vlade su osnovale preduzeće za gospodarenje šumama ŠPD Unsko-Sanske šume koje gospodare njihovim šumama. Planovi gospodarenje šumama se izrađuju i obnavljaju svakih 10 godina, planove odobrava Ministarstvo. Etat se kalkuliše prema inventuri šuma (grupni uzorak u pravilnoj mreži). Sječa se planira na godišnjem nivou prema doznačenim izmjerenim stablima u odeljenju. Izvođački planovi, radovi u šumi i završena seča se prate i odobravaju od strane nadležne Šumarske inspekcije.

2.7 Other Land Uses / **Korištenje zemljišta u druge svrhe**

There are hunting associations for game rearing and hunting. At some rivers, there are fishing cooperatives (e.g. SRD Ključ at rivers Sana and Sanica).

Postoje lovačke udruge koja nadziru lov i divljač. Pored njih, postoje i ribolovna društva na nekim rijekama (npr SRD Ključ na rijekama Sana i Sanica)

2.8 Non-certified Forests / **Necertificirane šume**

ŠPD "Unsko-sanske šume" d.o.o. Bosanska Krupa consists of 5 FMUs (ŠPP), one was chosen for FSC FM certification as pilot project (ŠPP Ključko) and the others listed in the table below will be certified later. The organisation starts with the FSC certification. If the first FMU succeeds, then the certification will be extended to the whole area. Partial certification helps better understanding of the certification process and requirements and to lower costs at the beginning.

ŠPD "Unsko – sanske šume" d.o.o Bosanska Krupa je sastavljeno iz 5 ŠPP-a od kojih je jedno izabrano za FSC FM certifikaciju kao pilot projekat (ŠPP Ključko) a ostatak koji je naveden u tabeli se certifikovao naknadno. Ukoliko certifikacija bude uspješna u ovom ŠPP-u, onda će se ista proširiti na čitavo područje. Parcijalna certifikacija potpomaže bolje razumjevanje procesa certifikacije i prateće zahtjeve kao i manje troškove.

SA2011: After pre-assessment and the assessment with the extension of scope was made to include the whole area in the certification.

SA2011: Nakon predprocjene i glavne procjene prošireno je polje rada certifikata s ciljem uključivanja cijelog područja u certifikaciju.

Forest Name	Location	Total Area (ha)	Reason for exclusion
Ime šume	Lokacija	Ukupno područje (ha)	Razlozi za isključivanje
ŠPP Ključko	Ključ	14 793	FSC FM certification pilot project FSC FM certifikacija:pilot projekat
Total certified in 2010 Ukupno certificirano		14 793	
ŠPP Sansko	Sanski Most	35 789	Certified from 2011 - this area was included in the certification in 2011 after pre-assessment and assessment. Certificirano od 2011 – ovo područje je uključeno u certifikaciju nakon predprocjene i glavne procjene u 2011 godini
ŠPP Unsko	Bihać, Cazin	68 790	
ŠPP Bosansko-Petrovačko	Bos. Petrovac	39 535	
ŠPP Drvarsko dio i Bosansko-Grahovsko dio	Bihać	21 071	
Total certified in 2011 Ukupno certificirano		165 184	

Only nurseries that are outside forests are excluded from the certification.

Iz certifikacije su isključeni jedino rasadnici koji se nalaze van šume.

3. FOREST MANAGEMENT SYSTEM / SISTEM GOSPODARENJA ŠUMAMA

3.1 Bio-physical setting / Bio-fizičke karakteristike

Geography: / Geografija:

The Una-Sana Canton is one of the 10 cantons of Federation of Bosnia and Herzegovina. It is located in the northwest of the country and has been named after the rivers **Una** and Sana and total area is 4841 km². The centre of canton government is Bihać. The area is bordered by Croatia on west and north side, by Republic of Srpska on east side and by Hercegbosanski Canton on south side.

Unsko sanski kanton je jedan od 10 kantona Federacije BiH. Lociran je u sjeverozapadu države i ime je dobio po rijekama Una i Sana. Centar kantona je u Bihaću. Područje kantona se graniči sa Hrvatskom na zapadu i sjeveru, sa Republikom Srpskom na istoku, sa Hercegbosanskom županijom na jugu.

Ecology: / Ekologija:

About half of forests are of coppice origin.

SPP "Ključko" area belongs to the Dinaric areas with clearly pronounced geomorphologic structure. Hydrographical conditions in the area are considered satisfactory, where we have two rivers, Sana and Sanica, and Okašnice source. Higher areas are dominated by beech and fir forests with spruce and pure beech forests, while the lower areas of the forest is characterized by oak and common hornbeam.

Skoro polovina šuma je izdanačkog porijekla.

ŠPP"Ključko" područje pripada Dinarskoj oblasti sa jasno izraženom geomorfološkom strukturom. Hidrografske prilike na ovom području smatraju se

zadovoljavajućim, gdje imamo dvije rijeke, Sanu i Sanicu, te izvorište Okašnice. Ovdje u višim predjelima preovlađuju šume bukve i jele sa smrčom, te čiste šume bukve, dok niže predjele karakterišu šume kitnjaka i običnog graba.

The morphological structure of Unsko sanski Canton are noted for their fields and low hills, alluvial plains and valley, broken down in numerous river and stream valleys. This area is under the influence of moderate - continental climate. Higher areas are dominated by beech and fir forests with spruce and pure beech forests, while the lower areas of the forest is characterized by oak and common hornbeam. The most important rivers are Una, Sana, Krupa, Sanica, and Unac.

U morfološkoj strukturi Unsko Sanskog kantona ističu se brežuljci i niska polja, aluvijalne ravni i kotline, raščlanjene brojnim riječnim i potočnim dolinama. Ovo područje je pod uticajem umjereno – kontinentalne klime. Ovdje, u višim predjelima, preovlađuju šume bukve i jele sa smrčom te čiste šume bukve, dok niže predjele karakterišu šume kitnjaka i običnog graba. Najznačajnije rijeke su Una, Sana, Krupa, Sanica, Unac.

Soils: / Zemljište:

The most common type of soil is puzzle combinations of black soil, brown limestone soil, luvisol and rendzinas.

Najzastupljenije su kombinacije tipa mozaika i to najčešće kalkomelanosola (crnica), kolkokambisola (smeđe krečnjačko zemljište), luvisol (ilimerizirano zemljište) i rendzina.

3.2 History of use / Historija korištenja

The total forest area in 2000 was estimated to be 2,273,000 hectares for the whole Bosnia and Herzegovina, 44.6% of the total land area or 0.6 hectares per capita.

A substantial part of the forests is mined (land mines) or damaged by war activities. Illegal logging was a large problem.

Forest fires represent another important pressure on forests.

Ukupna površina pod šumom procijenjena je u 2000. godini na 2.273.000 hektara, što čini 44,6% ukupne površine BiH ili 0,6 hektara po glavi stanovnika.

Značajan dio šuma je miniran ili oštećen ratnim dejstvima. Nezakonita sječa je bila veliki problem.

Šumski požari su još jedan važan pritisak na šume.

3.3 Planning process / Proces planiranja

The long-term forest management is regulated by the Law on Forests and other national regulations. 10-year Forest Management Plans are prepared by companies authorised by the Ministry. FMP is based on the field inventory (circle sample plots with tree callipering). Forests are distributed into management classes based on the forest phytosociology, pedology and stand composition. Management measures are prescribed for each compartment based on the management objectives for particular management class.

Dugoročno gospodarenje šumama regulisano je Zakonom o šumama i drugim nacionalnih propisima. 10-godišnje šumsko privredne osnove pripremaju firme

ovlaštene od strane Ministarstva. ŠPO se temelji na osnovu terenske inventure (kružne plohe). Šume su raspoređene u uređajne razrede na osnovu biljne sociologije, pedologije i sastojinskog sastava. Gospodarske mjere su propisane za svaki odjel na temelju ciljeva upravljanja za pojedinu gazdinsku klasu

ŠPD Unsko-Sanske šume	High forests with natural regeneration	Coppice	Culture	Bare and unproductive	Total area
	Visoke šume sa prirodnom obnovom (1000)	Izdanačke šume (4000)	Šumski zasadi - kulture (3000)	Goleti i Neproduktivne	Ukupno
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
FMU Ključko SPP Ključko	3 693.0	5 927.7	2 498.9	2 673.9	14 793.5
FMU Sansko ŠPP Sansko	5 266.1	9 777.5	3081.7	2652.9	35 788.6
FMU B. Petrovacko ŠPP B. Petrovačko	23 609.7	10 682.6	1 147.3	4 095.2	39 534.8
FMU Unsko ŠPP Unsko	27 103.0	29 946.8	4 988.6	6751.6	68 790
FMU Drvarsko ŠPP Drvarsko	5 485.8	11 532.2	1 071.1	919.0	21 070.7
Total area Ukupno	80 168:0	67 866:8	12 787.6	19 155.2	179 977.6

Harvest projects are prepared in advance for compartments with planned harvest (trees are marked and measured). The volume and intensity is calculated. Harvest project includes data on gross growing stock and trees marked for felling by tree species and assortments structure, a map with forest roads, existing and planned skidding trails, water sources and watercourses, other objects, analysis of projected activities on the environment and an economic analysis. Deviations from normal intensity defined for management classes are explained. Harvest projects are approved by the Forestry Authority (Forest inspection).

Annual plan is prepared based on the harvest projects. Annual plans are sent to municipalities.

Harvest and all activities are recorded and analysed at monthly meeting of senior managers and compared with management and financial plans. A trade union representative is present at meetings.

Forest protection plan

1. Forest protection from damaging effects of atmospheric forces
2. Forest protection from plant diseases and insects.
3. Forest protection of domestic animals, wild animals and rodents
4. Forest protection from human effects
5. Forest protection from fire

Izvedbeni projekti pripremaju se unaprijed za odjeljenja sa planiranim sječama (stabla su označena i izmjerena. Zapremina i intenzitet se izračunavaju. Izvedbeni projekat uključuje podatke o bruto drvnoj zalihi i stabala doznačena za obaranje po vrstama drveća i sortimentnoj strukturi, kartu sa šumskim putevima, postojeće i planirane vlake, izvorišta i vodotoke, ostale objekate, analizu projektnih aktivnosti

na okoliš i ekonomsku analizu. Odstupanja od normalnog intenziteta definisanog za određenu gazdinsku klasu su objašnjena. Izvedbeni projekti su odobreni od strane šumarske inspekcije.

Godišnji plan se priprema na osnovu izvedbenih projektima. Godišnji planovi su poslani općinama.

Sječa i ostale aktivnosti su zabilježene i analiziraju se na mjesečnim sastancima uprave, Upravnika i šefova sektora i upoređuju se sa uređajnim i finansijskim planovima.. Predstavnik sindikata je prisutan na sastancima.

Plan zaštite šuma

1. zaštita šuma od štetnog djelovanja atmosferskih sila
2. zaštita šuma od biljnih bolesti i štetnih insekata
3. zaštita šuma od stoke, divljači i glodara
4. zaštita šuma od štetnog djelovanja čovjeka
5. zaštita šuma od požara

3.4 Harvest and regeneration / Sječa i obnova

Trees are measured and marked before harvest. Marking and felling of trees cannot be done in forests where the owner of the forest is not known or the borders of parcels are not determined. Harvest is approved by the Forestry Authority before the harvest.

High forests are regenerated by shelter-wood system with natural regeneration. Thinnings are made in artificially established conifer stands (no old stands). Thinnings and shelter-wood regeneration is made in coppice forests; in low quality coppice stands a clear-cut is allowed.

Shelter-wood systems: selection cut of single trees in multi-storey mixed stands; group selection cut with natural regeneration. Harvest, skidding and transport are made by both employees and contract workers. Fuel wood extraction is made by contract workers. Road projects and building are made by external companies.

Stabla su izmjerena i doznačena prije sječe. Doznaka i sječa stabala se ne može vršiti u šumama sa neutvrđenim vlasništvom i neutvrđenim granicama odjela.. Sječa se odobrava od strane šumarskih vlasti prije početka radova.

Visoke šume se obnavljaju prirodnom obnovom. Prorede se rade u vještački podignutim četinarskim sastojinama (nema starih sastojina). Prorede i oplodna obnova se primjenjuju u izdanačkim šumama; u nisko - kvalitetnim izdanačkim sastojinama dozvoljena je čista sječa.

Oplodni sistem: selektivna sječa pojedinačnih stabala u višespratnim mješovitim sastojinama; grupimično selektivna sječa sa prirodnom obnovom. Sječa, privlačenje i prevoz obavljaju zaposlenici i izvođači radova. Izvlačenje ogrevnog drveta obavljaju izvođači radova. Projektovanje i izgradnju puteva obavljaju vanjske firme.

Prior to any forest road construction, a permission of the responsible Canton Ministry is required upon the submission of a project. Cantonal Offices shall maintain a database of forest roads and provide the Federal Institute with a copy. Road projects are consulted with municipality and private owners of adjoining estates to improve the access to remote areas.

Šumski put se može graditi nakon što se izradi projekt za njegovu izgradnju i izda dozvola nadležnog kantonalnog ministarstva. Kantonalne uprave će voditi katastar šumskih puteva i jedan primjerak dostavljati Federalnoj upravi. Projekti šumskih puteva se konsultuju sa općinom i privatnim posjednicima susjednih nekretnina kako bi se poboljšao pristup udaljenim područjima.

3.5 Monitoring processes / **Procesi nadzora**

Forest guards monitor all activities in forest including staff activities and other person's activities – illegal activities (land acquisition, harvest, collection, waste disposal), forest activities (harvest, extraction, skidding, timber transport, damages to forest resources), forest conditions (pest abundance). Forestry Inspection makes regularly random inspection to harvest activities. Trucks are checked randomly together with the Police.

Complete survey is made during FMP renewal including forest types (original vegetation), forest resources, forest inventory and the results are reviewed and approved by the Ministry.

Šumarski rendžeri nadziru sve aktivnosti u šumi uključujući aktivnosti osoblja i drugih osoba-bespravne aktivnosti (uzurpacije, sječa, prikupljanje, odlaganje otpada), šumske aktivnosti (sječa, izvlačenje, privlačenje, transport, štete šumskim resursima), stanje šuma (prisustvo štetnika). Šumarska inspekcija redovno čini nasumične inspekcije prilikom aktivnosti sječe. Nasumične provjere kamiona se vrše u suradnji sa policijom.

Vrši se cjelokupno ispitivanje u toku revizije šumskoprivredne osnove, uključujući tipove šuma, šumske resurse i šumsku inventuru/taksaciju. Rezultati se pregledaju i odobravaju od strane Ministarstva.

Fauna is monitored during hunting game census in March. All game culled or died is summarised and analysed.

Monitoring životinjskog svijeta se vrši u toku popisa lovne divljači u martu. Ukupna lovna odstreljena divljač ili uginula divljač se zbraja i analizira.

4. SOCIO-ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL CONTEXT **DRUŠTVENO-EKONOMSKI I OKOLIŠNI KONTEKST**

4.1 Social aspects

	Male / M	Female / Ž
Number of own workers / Broj radnika	46	
Number of contract workers / Broj izvođača radova	110	
Minimum daily wage for agricultural/forestry workers Minimalna dnevna plata za poljoprivredne/šumarske radnike	200EUR per month 200 eura mjesečno	
Infant mortality rates (under 5 years) Stopa dječijeg mortaliteta (ispod 5 godina)	9 per 1000 9 na 1000	
Proportion of workers employed from the local population (%) Proporcija lokalnog zaposlenog stanovništva (%)	90%, all workers are from BiH 90% radnika je iz BiH	

All persons have the right, to enter the forests or forestland for the purpose of recreation. Collecting secondary forest products weighing more than 1kg is

forbidden without special permission from the Cantonal Forestry Management Company or the forest owner.

Sva lica imaju pravo kretati se kroz šumu ili šumsko zemljište u cilju rekreacije..Zabranjeno je sakupljati sekundarne šumske proizvode u količini većoj od 1kg bez dozvole šumarskog Poduzeća ili vlasnika državnih šuma.

Bosnia and Herzegovina consist of many cultures. The main population (98%) is formed by Slavic nations: Serbs, Bosnians and Croats. The main religions are East Orthodox Christian, Muslim and Catholic Christian.

Bosnia and Herzegovina departed from former Yugoslavia in 1992. National groups wanted further separation and war started. After long negotiation, the Dayton Peace Agreement was signed in December 1995 in Paris. Bosnia and Herzegovina was divided to two entities: the Federation of BiH and Republika Srpska in proportion 51%:49%.

The main social problems after the civil war:

- expatriate people
- land mines (particularly in mountains and forests) – areas are marked and set aside with strong possibility to be mined.
- high unemployment

Bosna i Hercegovina je mjesto susreta mnogih kultura. Osnovna populacija (98%) je formirana od slavenskih naroda: Bošnjaka, Srba i Hrvata. Osnovne religije su pravoslavci, muslimani i katolici.

Bosna i Hercegovina se odvojila od bivše Jugoslavije 1992.godine. Došlo je do rata.Nakon dugih pregovora potpisan je Dejtonski sporazum u Parizu 1995.godine. Bosna i Hercegovina je tada podjeljena u dva entiteta: Federaciju BiH i Republiku Srpsku u omjeru 51% : 49%.

Osnovni društveni problemi nakon rata:

- prognanici
- mine (posebno na planinama i u šumama) – površina je označena i odvojena uz pretpostavku velike mogućnosti da je minirano.
- visoka stopa nezaposlenosti

4.2 Environmental aspects / Okolišni aspekti

Deforestation is forbidden.

Krčenje šuma je zabranjeno.

The Canton Ministry authorizes any buildings and installations, which are planned for construction within 100 m from the edge of the forest.

Za zgrade, i druge objekte koji se planiraju izgraditi na udaljenosti do 100 m od ruba šume potrebna je saglasnost kantonalnog ministarstva.

Pasturage, feeding livestock with acorns, browsing, cutting branches and gathering litter and mosses is prohibited in forests. The Canton Ministry may allow the private forest owners pasturage under the same conditions. Pasturage may only be allowed if a sheppard watches the livestock.

Zabranjena je u šumama paša, žirenje, brst, kresanje grana i lisnika, sakupljanje šušnja i mahovine. Kantonalno ministarstvo pod jednakim uvjetima može dozvoliti pašarenje privatnim vlasnicima šuma. Paša, žirenje i brst se može dozvoliti samo pod uslovom da je stoka pod nadzorom čobana.

Pasturage in the forest or the use of secondary forest products is not allowed if there is a risk of impairing biodiversity or if species of flora and fauna protected by the nature conservation law would be threatened.

Paša u šumama i korištenje sekundarnih šumskih proizvoda se neće dozvoliti ako bi se s tim ugrozio biodiverzitet, odnosno vrste flore i faune zaštićene prema propisima o zaštiti prirode.

Environmental impact assessment is obligatory for deforestation and afforestation with autochthonous species if the area in question exceeds five hectares.

Procjena okolišnog uticaja će biti obavezna za krčenje šume, a pošumljavanje na površini većoj od pet hektara obavezno je obavljati samo autohtonim vrstama.

It is forbidden to cut, to uproot or in any way damage trees of *Picea omorika* (Panic) Purk., *Taxus baccata* L., *Corylus colurna* L., *Acer heldreichii* Orph., *Pinus mugo* Tura, *Alnus viridis* (Chaix) Lam. & DC., *Pinus heldreichii* Christ., and *Petteria ramentacea* (Sieber) Presl on their natural sites unless sanitary or tending felling is needed.

Zabranjena je sječa, iskorjenjivanje ili bilo kakvo oštećivanje stabala pančićeve omorike (*Picea omorika* (Pančić) Purk.), tise (*Taxus baccata* L.), lijeske mečje (*Corylus colurna* L.), planinskog javora (*Acer heldreichii* Orph.), planinskog bora (*Pinus mugo* Turra), zelene johe (*Alnus viridis* (Chaix) Lam. & DC.), munike (*Pinus heldreichii* Christ.) i zanovijeti (*Petteria ramentacea* (Sieber) Presl), osim ako su potrebne uzgojne i sanitarne sječe.

There are no environmental pollution problems since there is little industry and many factories were closed during civil strife and stay closed. Waste collection is the biggest problem.

Nije uočeno zagađivanje životne sredine s obzirom na malu koncentraciju industrije; mnoge fabrike su zaustavile rad tokom građanskog konflikta i ostale su zatvorene. Najveći problem predstavlja sakupljanje smeća.

Communal waste collection is not regular in some areas and not all municipalities have got approved dump sites. There is not a factory for recycling old tyres, cement factories at Kakavec and Lukavec were not allowed to burn them because of people protests in the area.

Sakupljanje komunalnog otpada nije regulisano u nekim područjima i sve općine nemaju legalno odlagalište smeća. Ne postoji fabrika za reciklažu starih guma a zbog protesta stanovništva fabrikama cementa u Kakavcu i Lukavcu nije dozvoljeno da ih spali.

The principle biodiversity:

There are four Global 200 Ecoregions mapped in Bosnia and Herzegovina. One of them can be present in the certified area: Dinaric Mountains mixed forests (PA0418) with the vulnerable conservation status.

There is the biodiversity hotspot - *Mediterranean Basin*, mapped in the western part of BIH, not in the certified area.

All high forests are managed by the group selection with thinning or group selection cut with natural regeneration with very low impact to forest environment.

There are 97 native tree species present in BiH, one of them is vulnerable (*Picea omorika*) and it is protected by legislation.

Osnove biodiverziteta:

U Bosni i Hercegovini postoje četiri Global 200 eko regiona. Prisustvo jedno od njih je moguće u certifikovanom području: Dinarske planinske mješovite šume (PA0418) sa osjetljivim konzervacijskim statusom.

Postoji biodiverzitetna ključna tačka – Mediteranski bazen, označeno u zapadnom djelu BiH, ali ne i u certifikovanom području.

Svim visokim šumama se gospodari skupinasto-prebornim ili skupinastim sječama sa prirodnom obnovom koje ima jako mali uticaj na šumu.

U BiH postoji 97 drvenastih vrsta, jedna od njih je osjetljiva (*Picea omorika*) i ona je zakonski zaštićena.

Extent of Protected Areas by IUCN Category, 2003: Opseg zaštićenih područja; IUCN kategorija, 2003	Number Broj	%	Area (000 ha) Površina
Total land area – Bosnia and Herzegovina Ukupno područje – Bosna i Hercegovina			5 113
Nature Reserves, Wilderness Areas, and National Parks (categories I and II) Prirodni rezervati, područja divljine i nacionalni parkovi (kategorije I i II)			17
Natural Monuments, Species Management Areas, and Protected Landscapes and Seascapes (categories III, IV, and V) Prirodni spomenici, gospodarska područja posebnih vrsta, zaštićeni kontinentalni i morski predjeli (kategorije III, IV, i V)			10
Areas Managed for Sustainable Use and Unclassified Areas (category VI and "other") Područja sa održivim korišćenjem kao ciljom gospodarenja neklasifikovana područja (kategorija VI i "ostalo")			0
Total Area Protected (all categories) Ukupno zaštićeno područje (sve kategorije)	32	0.3	27
Marine and Littoral Protected Areas {a} Morsko i primorsko zaštićeno područje	X	X	X
Wetlands of International Importance (Ramsar Sites), 2002: Močvare od međunarodnog značaja (Ramsar lokacije), 2002	1		7
Biosphere Reserves, 2002 Rezervati biosfere	X	X	X

ished as independent public organisations and they are not managed by forestry organisations.

Nacionalni parkovi su uspostavljeni kao nezavisne javne organizacije i njima ne gospodare šumarske organizacije.

4.3

Administration, Legislation and Guidelines / Administracija, legislativa i odredbe

All state forests have Forest Management Plans for ten-year period approved by Federal Ministry. Harvest projects are approved by cantonal Forestry Inspection after trees are marked for felling and field inspection. Forestry Inspection makes random inspections during harvesting operations and final inspection after the operations are finished.

Sve šume imaju šumsko gospodarske osnove za period od deset godina, koje su odobrene od strane Federalnog Ministarstva. Izvedbene projekte odobravaju Kantonalna Šumarska Inspekcija nakon doznake stabala i terenske inspekcije. Šumarska inspekcija nasumično vrši inspekciju u toku aktivnosti sječe i vrši krajnju inspekciju po završetku aktivnosti.

The following table lists the key national legislation, regulations, guidelines and codes of best practice that are relevant to forestry in the commercial, environmental and social sectors. This list does not purport to be comprehensive, but indicates information that is the key to the forestry sector.

Naredna tabela sadrži spisak ključne nacionalne legislative, odredbi, smjernica i pravilnika vezanih za šumarstvo u komercijalnom, okolišnom i društvenom sektoru. Ovaj spisak samo ukazuje na informacije koje su ključne za šumarski sektor.

Legislation and regulation / Legislativa i pravilnici	Notes / Bilješke
Zakon o šumama – trenutno suspendovan od strane Ustavnog suda. Uredba o šumama je od strane Vlade dok se ne odobri novi zakon u Parlemntu.	Law on Forests – At present suspended by the constitutional court, Decree on forests was approved by the government till the new law is approved by the parliament.
Zakon o uslovima rezanja drveta	Law on Wood Harvest
Zakon o lovstvu	Hunting Law
Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i gmlja	Law on seed and plant material
Zakon o zaštiti prirode	Law on Nature Protection
Zakon a zaštiti zraka	Law on Air Protection
Zakon o upravljanju otpadom	Law on Waste Management
Zakon o zaštiti voda	Law on Water Protection
Zakon o zaštiti okoliša	Law on environmental protection
Zakon o fondu za zaštitu okoliša FBiH	Law on nature protection funds of FBiH
Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine	Law on Public procurement
Upustvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine	Regulative instructions on implementation of the Law on public procurement of Bosnia and Herzegovina
Guidelines and Codes of Best Practice / Direktive i pravilnici	Notes / Bilješke
Pravilnik o zadacima čuvara šuma, načinu izvršavanja zadataka, obliku i sadržaju legitimacije čuvara šuma i kriterijima za utvrđivanje veličine čuvarskog reona	Guidelines on tasks of the forest guard, methods of execution of tasks, contents of legitimacy of the guard and criteria for establishment of the area of forest guard region
Pravilnik o obimu mjera o uspostavljanju i održavanju šumskog reda i način njihovog provođenja	Guidelines on range of actions on regarding the establishment and maintenance of forest order and ways of its conduction
Pravilnik o elementima za izradu šumskogospodarskih osnova	Guidelines on basic elements for preparation of FMP
Pravilnik o načinu odabiranja, doznaci i sječi stabala ili	Guidelines on methods of selection, marking and

površina za sječu	harvesting of trees or harvesting areas
Pravilnik o načinu obilježavanja granica državnih šuma i šumskog zemljišta, o vrsti i postavljanju graničnih znakova	Guidelines on methods of marking of borders of state forests and forest lands, on types and methods of posting of border signs
Pravilnik o uzgoju, iskoristavanju, sakupljanju i prometu sekundarnih sumskih proizvoda	Guidelines on silviculture, exploitation, collection and transport of NWFP's.
Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Transfer za pošumljavanje", utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2004. godinu	Decision on adoption of Program of mean spending according to the criterion of distribution of means "Allocation for afforestation", established by the budget of FBiH for the year 2004.
Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u ŠPD „Unsko sanske“ šume	Guideline for regulation of accommodation needs of employs SPD "Unsko sanske" šume

5. CHANGES IN MANAGEMENT, HARVESTING, SILVICULTURE AND MONITORING IZMJENE U GOSPODARENJU, SJEČI, UZGOJU I NADZORU

The following table shows significant changes that took place in the management, monitoring, harvesting and regeneration practices of the certificate holder over the certificate period.

Naredna tabela prikazuje značajne izmjene prilikom aktivnosti gospodarenja, nadzora, sječe i obnove, vlasnika certifikata i u periodu važenja certifikata.

Description of Change / Opis izmjene	Notes / Bilješke
SURVEILLANCE 1 / NADZOR 1	
No change in management system. The whole area was included in the certification. Nema promjena u sistemu gospodarenja. Čitavo područje je uključeno u certifikaciju	See section 2.8 Pogledati sekciju 2.8
SURVEILLANCE 2 / NADZOR 2	
No change / Nema promene	
SURVEILLANCE 3 / NADZOR 3	
No change / Nema promene	
SURVEILLANCE 4 / NADZOR 4	

6. PREPARATION FOR THE EVALUATION / PRIPREME ZA PROCJENU

6.1 Schedule / Raspored/plan rada

The Evaluation was preceded by a pre-evaluation by SGS QUALIFOR during 14-15 DEC 2009. This examined the management systems and identified any gaps that might preclude certification. Information gathered was used to plan the main evaluation. Key stakeholders were identified.

Procjeni je prethodila pred-procjena od strane SGS QUALIFOR-a u periodu 14-15 decembra 2009. godine. U toku pred-procjene izvršen je pregled sustava upravljanja i identificirani su nedostaci koji bi mogli spriječiti certificiranje.

Sakupljene informacije su korišćene u svrhu planiranja glavne procjene. Ključne interesne grupe su identificirane.

6.2 Team / Tim

The table below shows the team that conducted the main evaluation and the independent specialist(s) that were selected to review the main evaluation report before certification is considered.

Naredna tabela prikazuje tim ljudi koji je sproveo glavnu procjenu i neovisne stručnjake koji su odabrani da izvrše pregled izvještaja glavne procjene prije nego što se razmotri certificiranje.

Evaluation Team Procjenjivački tim	Notes Bilješke
Team Leader Vođa tima:	Has a forestry university degree, 19-year experience in forestry nationally and 5 years internationally, ISO 9001 and 14001 series Lead Auditor, SA8000 training passed, 214 days FSC auditing, partly understands local language. Posjeduje šumarsko univerzitetsko obrazovanje, 19 godina nacionalnog iskustva u šumarstvu, ISO 9001 i 14001 Glavni Auditor, SA8000 obuka, 214 dan procjenjivač za FSC, djelomično razumjevanje lokalnog jezika.
Local Specialist Lokalni stručnjak:	Has a forestry university degree, 3-year experience in forestry nationally, speaks local language. Ima šumarsko univerzitetsko obrazovanje, tri godine iskustva u nacionalnom šumarstvu, govori lokalne jezike.
Peer Reviewers	Notes Bilješke
Peer Reviewer 1	Has a forestry university degree, 4-year experience in forestry nationally and currently works in a development organisation. Ima šumarsko univerzitetsko obrazovanje, 4 godine iskustva u nacionalnom šumarstvu, radi u razvojnoj organizaciji.

6.3 Checklist Preparation / Priprema liste provjere

A checklist was prepared that consisted of the documents listed below. This checklist was prepared by adapting the QUALIFOR generic forest management checklist.

A copy of this checklist is available on the SGS Qualifor website, <http://www.agriculture-food.sgs.com/en/Forestry/>.

Izrađena je lista provjere koja sadržava ispod navedene dokumente. Ova lista provjere je u toku izrade prilagođena QUALIFOR generičkoj šumsko-gazdinskoj listi provjere.

Kopija ove liste provjere je postavljena na web stranici SGS Qualifor-a, <http://www.agriculture-food.sgs.com/en/Forestry/>.

Standard Used in Evaluation Standardi korišteni prilikom procjene	Effective Date Datum važenja	Version Nr Verzija broj	Changes to Standard Izmjene standarda
SGS Qualifor: Generic Forest Management Standard (AD33) adapted for Bosnia and Herzegovina. SGS Qualifor Standardi Šumskog Gazdovanja (AD33) za Bosnu i Hercegovinu	19 June. 2006 19.06.2006	01	New Standard Novi standard
SGS Qualifor: Generic Forest Management Standard (AD33) adapted for BiH SGS Qualifor Standardi Šumskog	24 June 2011 24.06.2011	03	Changes in wording of some indicators Promjene u formulaciji nekih

Standard Used in Evaluation Standardi korišteni prilikom procjene	Effective Date Datum važenja	Version Nr Verzija broj	Changes to Standard Izmjene standarda
Gazdovanja (AD33) za BiH			indikatora
FSC Draft National Standard for Bosnia and Herzegovina FSC Nacrt Nacionalnih Standarda za Bosnu i Hercegovinu	21 Oct. 2005 21.10.2005	01	

6.4 Stakeholder notification / Obavještenja interesnim grupama

A wide range of stakeholders was contacted 6 weeks before the planned evaluation to inform them of the evaluation and ask for their views on relevant forest management issues. These included environmental interest groups, local government agencies and forestry authorities, forest user groups, and workers' unions. Responses received and comments from interviews are recorded at the end of this Public Summary.

Različite interesne grupe su kontaktirane 6 sedmice prije planirane procjene kako bi ih informisali o procjeni i saznali njihove stavove o relevantnim pitanjima gospodarenja šumama. Interesne grupe su obuhvatale okolišne grupe, lokalne vladine agencije i šumarske vlasti, grupe korisnika šuma i radničke sindikate. Kompletan lista kontaktiranih interesnih grupa se može dobiti od strane SGS-a. Prikupljeni odgovori i komentari su dokumentovani pod paragrafom 13 ovog Javnog Sažetka.

7. THE EVALUATION / PROCJENA

The Main Evaluation was conducted in the steps outlined below.

Glavna Procjena je sprovedena prema ispod navedenim fazama.

7.1 Opening meeting / Početni sastanak

An opening meeting was held at Bosanska Krupa. The scope of the evaluation was explained and schedules were determined. Record was kept of all persons that attended this meeting.

Početni sastanak je održan u Bosanskoj Krupi. Polje rada procjene je objašnjeno i plan rada je određen. Napravljen je spisak svih osoba koji su prisustvovali sastanku.

7.2 Document review / Pregled dokumentacije

A review of the main forest management documentation was conducted to evaluate the adequacy of coverage of the QUALIFOR Programme requirements. This involved examination of policies, management plans, systems, procedures, instructions and controls.

Sproveden je pregled osnovne dokumentacije šumskog gospodarenja kako bi se ocjenila usklađenost sa zahtjevima QUALIFOR Programme-a. Ovaj postupak je podrazumijevao pregled dokumenata koji obuhvataju politiku Poduzeća, šumsko privredne osnove, sisteme, procedure, upute i nadzore.

7.3 Sampling and Evaluation Approach / Pristup procjeni i odabir uzoraka

A detailed record of the following is available in section B of the evaluation report. This section does not form part of the public summary, but includes information on:

- ❑ Sampling methodology and rationale;
- ❑ FMUs included in the sample;
- ❑ Sites visited during the field evaluation; and
- ❑ Man-day allocation.

Detaljan zapisnik je dostupan u dijelu B izvještaja o procjeni. Dio B nije dio javnog sažetka, ali uključuje informacije o:

- ❑ Metodama uzimanja uzoraka uz obrazloženje;
- ❑ Šumsko gospodarskim područjima uključenim u uzorak;
- ❑ Posjećenim lokacijama u trajanju terenske procjene; i
- ❑ Raspodjela tima po danima.

Pre-evaluation took 2 days and included review of basic documents and field visit.

Main assessment took three days. The first day started with the opening meeting with senior management and continued with documentation review and relevant staff interviews. Following two days there were field visits aimed to check current and finished operations. Own and contract workers and technical staff were interviewed. The third day finished with a closing meeting.

Predprocjena je trajala 2 dana i tokom nje pregledana je osnovna dokumentacija i izvršena terenska posjeta.

Glavna procjena je trajala 3 dana. Prvi dan je otpočeo sa početnim sastankom sa upravicima i nastavio se pregledom dokumentacije i razgovorom sa uposlenim osobljem. U naredna 2 dana izvršena je terenska posjeta u cilju provjeravanja aktuelnih i već završenih aktivnosti. Zaposlenici ŠPP-a i izvođača radova su inetrjuisani. Treći dan se završio završnim sastankom.

7.4 Field assessments / Terenske procjene

Field assessments aimed to determine how closely activities in the field complied with documented management systems and QUALIFOR Programme requirements. Interviews with staff, operators and contractors were conducted to determine their familiarity with and their application of policies, procedures and practices that are relevant to their activities. A carefully selected sample of sites was visited to evaluate whether practices met the required performance levels.

Cilj terenske procjene je bio upoređivanje aktivnosti na terenu sa dokumentovanim gospodarskim planom i zahtjevima Qualifor Program. Razgovori sa osobljem, radnicima i izvođačima radova su izvršeni u cilju utvrđivanja njihovog poznavanja i primjenjivanja politike, procedura i praksi u toku obavljanja radova. Posjećena su pažljivo odabrana područja kako bi se utvrdilo da li postupci odgovaraju zahtjevanim nivoima.

7.5 Stakeholder interviews / Razgovori sa interesnim grupama

Meetings or telephone interviews were held with stakeholders as determined by the responses to notification letters and SGS discretion as to key stakeholders that should be interviewed. These aimed to:

- ❑ clarify any issues raised and the company's responses to them;
- ❑ obtain additional information where necessary; and
- ❑ obtain the views of key stakeholders that did not respond to the written invitation sent out before the evaluation.

Sastanci ili telefonski razgovori su održani sa interesnim grupama koji su ustanovljeni na osnovu odgovora na obavještajna pisma.

Cilj razgovora je bio da:

- ❑ razjasne pitanja bilo koje vrste i da kompanija odgovori na ista;
- ❑ se prikupe dodatne potrebne informacije; i
- ❑ da se prikupe mišljenja ključnih interesnih grupa koje nisu odgovorile na pismeni poziv koji je poslan prije same procjene.

Nr of Stakeholders contacted Br. Kontaktiranih Interesnih grupa	Nr of Interviews with		
	NGOs Nevladine organizacije	Government Vlada	Other Ostalo
MAIN EVALUATION / GLAVNA PROCJENA			
25	1	1	1 + 3 groups workers 1 +3 grupe radnici
SURVEILLANCE 1 / NADZOR 1			
38	5	2	2
SURVEILLANCE 2 / NADZOR 2			
35	3	2	1 + 4 worker groups 1 + 4 grupe radnici
SURVEILLANCE 3 / NADZOR 3			
70	2	3	6 + 2 worker groups
SURVEILLANCE 4 / NADZOR 4			

Responses received and comments from interviews are recorded under paragraph 13 of this Public Summary.

Primljeni odgovori i komentari u toku razgovora su upisani pod paragrafom 13 ovog Javnog Izvještaja.

7.6 Summing up and closing meeting / **Zaključci i završni sastanak**

At the conclusion of the field evaluation, findings were presented to company management at a closing meeting. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme were raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

- ❑ Major CARs - which must be addressed and re-assessed before certification can proceed
- ❑ Minor CARs - which do not preclude certification, but must be addressed within an agreed time frame, and will be checked at the first surveillance visit

A record was kept of persons that attended this meeting.

Prilikom zaključivanja terenske procjene, saznanja su prezentovana menadžmentu kompanije na završnom sastanku. U oblastima u kojima su pronađene neusklađenosti sa QUALIFOR Programme-om pokrenut je jedan od dvije vrste Zahtjeva za Korektivnim Mjerama (CAR) :

- Veliki CAR- koji mora biti riješen i ponovno procjenjen prije nego što se process certificiranja može nastaviti
- Minorni CAR-koji ne sprječava certificiranje, ali mora biti riješen u dogovorenom vremenskom okviru i koji će biti provjeren prilikom prve posjete Provjere.

Zapisnik prisutnih osoba ovom sastanku je napravljen.

8. EVALUATION RESULTS / REZULTATI PROCJENE

Detailed evaluation findings are included in Section B of the evaluation report. This does not form part of the public summary. For each QUALIFOR requirement, these show the related findings, and any observations or corrective actions raised. The main issues are discussed below.

Nalazi detalje procjene su uključeni u izvještaj B o procjeni. To ne čini dio javnog sažetka. Za svaki QUALIFOR zahtjev, ovdje su prikazani relevantni nalazi, primjedbe i korektivni zahtjevi. Glavna pitanja su razmotrena u nastavku.

8.1 Findings related to the general QUALIFOR Programme Saznanja vezana za QUALIFOR Programme

PRINCIPLE 1: COMPLIANCE WITH LAW AND FSC PRINCIPLES POŠTIVANJE ZAKONA I FSC PRINCIPA	
Criterion 1.1 <i>Respect for national and local laws and administrative requirements</i> <i>Poštivanje državnih i lokalnih zakona i administrativnih zakona</i>	
Strengths Snage	The Law department analyses all changes in the legislation and distribute it to responsible persons. Pravna služba analizira sve promjene u legistlativi i prosljeđuje ih odgovornim osobama.
Weaknesses Slabosti	The list of valid internal procedures is not complete; some procedures are not easily available – Minor CAR 01 – Closed at SA2011 Lista važećih internih procedura nije kompletan; Neke procedura nisu lako dostupne - Minorni zahtjev za korektivnim mjerama 01 – Zatvoreno tokom SA2011
Compliance Usklađenost	Forest management respects national and local requirements: The list of applicable legislation is regularly updated at Legal Department from Official Gazette. Copies are sent to department leaders, amendments are available at information panel. Internal Control Department checks implementation of requirements. Gospodarenje šumama poštuje nacionalne i lokalne zahtjeve. Spisak primjenljive legislative se redovno ažurira, u skladu sa Službenim Glasnikom, u pravnoj službi preduzeća. Kopije se šalju rukovodiocima službi a dopune/izmjene su na raspolaganju na oglasnim pločama. Odjeljenje interne kontrole provjerava primjenu svih zahtjeva. Non-compliance was not identified neither reported by stakeholders. The company is checked by the cantonal ministry and the Forestry Authority. Nisu pronađene neusaglašenosti niti su prijavljene od strane interesnih grupa. Preduzeće se provjerava od strane Kantonalnog Ministarstva i šumarske inspekcije. SA2011: List of internal procedures is prepared with number and date of issue. Foresters at all visited FMUs are aware of relevant procedures and guidelines. SA2011: Lista internih procedura je pripremljena sa brojem i datumom izdavanja. Šumari, u svim posjećenim ŠPP, su bili upućeni u relevantne procedure i uputstva
Criterion 1.2 <i>Payment of legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges</i>	

<i>Plaćanje zakonski određenih taksi, najamnina, poreza i drugih troškova</i>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Fees are paid; the financial balance is checked by an authorised financial auditor. Records of payments are available.</p> <p>Porezi su uplaćeni; finasijski izvještaju se provjeravaju od strane ovlaštene finasijske kontrole. Dokazi o plaćanjima su dostupni.</p> <p>SA2010: Payment of fees and charges were checked and non-payment was not found or reported.</p> <p>SA2010: Plaćanja poreza i dugovanja su provjerena i nisu pronađena ili prijavljena neplaćanja.</p>
<i>Criterion 1.3 Respect for provisions of international agreements</i> <i>Poštivanje odredbi međunarodnih sporazuma</i>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The specialised Law department follows all changes in requirements and the Internal control department regularly checks the compliance. No trade with CITES species was observed. Some species listed in the CITES Appendices are present in forests but they are not harvested by the company. BiH is signatory country to all relevant ILO conventions. No breakage of ILO conventions was observed. Workers can freely associate and collectively bargain.</p> <p>Odjeljnje za pravne poslove prati sve promjene u zakonskim izmjenama a Odjeljenje za unutrašnju kontrolu redovno provjerava žalbe. Nije primjećena prodaja CITIES vrsta. Neke vrste koje se nalaze u CITIES priložima su prisutne u šumi ali nisu oštećene. BiH je potpisnica ILO konvencije. Nije primjećeno kršenje ILO konvencije. Radnici se mogu slobodno udruživati i kolektivno pregovarati.</p>
<i>Criterion 1.4 Conflicts between laws and regulations, and the FSC P&C</i> <i>Neslaganja između zakona, pravila i FSC P&C</i>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>No conflicts were identified or reported.</p> <p>Konflikti nisu primjeceni niti prijavljeni.</p>
<i>Criterion 1.5 Protection of forests from illegal activities</i> <i>Zaštita šuma od bespravnih aktivnosti</i>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Forests are protected, personal and surveillance resources are secured at all FMUs:</p> <p>There are fulltime Forest guard service and hunting rangers. The register of charges is kept. Cases reported by forest guards or police are registered to the Registers and the final reports are sent to government prosecutor. There are not large illegal activities identified, and the ones identified are mostly illegal fuel wood logging. All timber is marked before logging and the origin of wood can be easily traced by hammer marks and precise documentation (see 8.3).</p> <p>Boundaries are mapped and marked. Cases are usually solved by courts although most of them are very small.</p> <p>Šume su zaštićene, resursi za monitoring i zaštitu su obezbjeđeni u svim posjećenim šumarijama. Postoji konstantni servis šumskih rendžera i rendžera za lov. Vodi se Registar optužbi. Slučajeve prijavljuju šumski rendžeri ili policija, te se prijave upisuju u Registar, te se konačni izvještaj šalje državnom tužitelju. Nisu identifikovane bespravne aktivnosti većih razmjera, a one koje su identifikovane podrazumijevaju bespravnu sječu drveta za ogrev. Vršni se doznaka stabala prije sječe i porijeklo drveta se lako može ustanoviti pomoću oznaka čekića i precizne dokumentacije (pogledati 8.3).</p> <p>Granice su kartirane i obilježene. Slučajevi se obično rješavaju putem suda iako je većina slučajeva malih razmjera.</p>

Criterion 1.6 Demonstration of a long-term commitment to the FSC P&C Pokazivanje dugoročne predanosti ka slaganju sa FSC P&C	
Strengths	
Weaknesses	<p>Observation of management responsibilities division in National Park "UNA" between U-S sume and NP "UNA" after NP plan approval – OBS 02 – Closed at SA2012.</p> <p><i>Praćenje odgovornosti za gospodarenje podjele u Nacionalnom parku "Una" između US sume i NP „UNA“ nakon što je NP plan odobrenja – Primjedba 02 – Zatvoreno tokom SA2012</i></p>
Compliance	<p>Policy is written and signed by the director of the Advisory board (7 independent persons) including commitment to the FSC P&C. It is publicly available. The commitment was published in forestry magazine 'Our forests' and local newspapers. They have systematically prepared the whole area for certification since 2007. The commitment is available at the company web pages www.ussume.ba. Employee and worker interviews confirmed that the policy was communicated. Leaflet about FSC certification was sent to municipalities.</p> <p><i>Politička izjava je potpisana od strane generalnog direktora i Nadzornog odbora (7 nezavisnih osoba) koja uključuje posvećenost procesu FSC P&C. Izjava je dostupna javnosti. Ova izjava je objavljena u šumarskom magazinu „Naše šume“ i lokalnim novinama. Sistematska priprema certifikacije je započeta 2007-e godine. Razgovori sa uposlenicima i radnicima potvrđuju njihovo poznavanje procesa certifikacije. Letak o FSC je poslat općinama.</i></p> <p>SA2012: The Memorandums signed on cooperation with NP UNA, which defines relations, cooperation and plan preparation vo the next period.</p> <p><i>SA2012: Potpisan je Sporazum o suradnji sa NP Una, kojim se definiraju odnosi, suradnja i izrada planova u narednom periodu.</i></p>
PRINCIPLE 2: TENURE AND USE RIGHTS AND RESPONSIBILITIES PRAVA I ODGOVORNOSTI VLASNIŠTVA I KORIŠTENJA	
Criterion 2.1 Demonstration of land tenure and forest use rights Dokazivanje vlasništva i prava korištenja nad šumom	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Long-term rights are identified and documented. They manage state forests according to the contract with the Canton Government and Law on Forests. Ownership rights are registered in the land cadastre and related records. There are no other rights defined or observed. FMPs are regularly renewed according to the timetable. Long-term goals are included in the FMPs according to the national legislation.</p> <p>Long-term goals are included in the FMPs in compliance with the national legislation. Local communities have free access to the forests. It is allowed that they collect secondary forest products, use forest roads and have recreation in all government forests excluding strict nature reserves and harvesting sites.</p> <p><i>Dugoročna prava su identificirana i dokumentovana. Državnim šumama se gospodari u skladu sa Zakonom o šumama i ugovorom potpisanim sa Kantonalnom Vladom. Pravo vlasništva je registrovano u katastru. Ne postoje druga prava vlasništva. Šumskoprivredne osnove su redovno obnovljene, prema utvrđenom rasporedu. Dugoročni ciljevi su uključeni u ŠP osnove u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.</i></p> <p><i>Dugoročni ciljevi su uključeni u ŠP osnove u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom. Lokalno stanovništvo ima slobodan pristup šumama. Dozvoljeno im je da prikupljaju sekundarne šumske proizvode, da koriste šumske puteve i da se rekreiraju u svim državnim šumama, isključujući stroge rezervate prirode i lokalitete gdje se vrše aktivnosti sječe.</i></p>
Criterion 2.2 Local communities' legal or customary tenure or use rights Zakonska ili običajna prava vlasništva ili korištenja lokalnih zajednica	
Strengths	
Weaknesses	<p>Those rights cannot be fully utilised in some areas because some areas are supposed to be contaminated by land mines. Those areas are marked. Removing land mines will last many years and depends on government funds.</p> <p><i>Ova prava se ne mogu u potpunosti sprovoditi u nekim područjima jer se za neka područja pretpostavlja da su minirana. Ova područja su obilježena. Odstranjivanje mina će trajati mnogo</i></p>

	godina i zavisi od državnog budžeta.
Compliance	<p>People have free access to forest, right to collect secondary forest products weighing no more than 2 kg. Local people can use all forest roads to access their property. Fuel wood is provided to local people or local people can prepare fuel wood from harvest waste for small fee.</p> <p>Ljudi imaju slobodan pristup šumama, pravo sakupljanja sekundarnih šumskih proizvoda u količini ne većoj od 2 kg. Lokalno stanovništvo može koristiti sve šumske puteve kao prilaze privatnoj svojini. Omogućeno im je i kupovina ogrevnog drveta ili mogućnost da sakupljaju ogrevno drvo nakon sječa po niskoj nadnokadi.</p> <p>Roads are planned with respect to municipalities' requests to improve the access to remote areas and improve infrastructure. Water source and their protection zone are respected and management is adjusted according to the zones (Ia, Ib, II, III).</p> <p>Putevi se projektuju u skladu sa zahtjevima općina koje se zalažu za unapređenje pristupa zabačenim i udaljenim područjima i unapređenje infrastrukture. Vodozaštitni pojasevi se paze i njima se gazduje na osnovu propisanih pravila po zonama – Ia, Ib, II, III</p>
Criterion 2.3 Disputes over tenure claims and use rights Sporovi oko prava vlasništva i korištenja	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The procedure for complaint and dispute solution (2008) is available. The case is registered, within 15 days is analyzed, reported to the director who defines evidences and responsibilities. The complainer is informed about the result.</p> <p>The law department at ŠPD keeps the register (Š. K.) of forest charges including land acquisition disputes (property claims). Border marks disappeared in some cases or borders are not defined (if updated ownership rights are not registered in the land cadastre).</p> <p>Procedura za rješavanje žalbi za 2008 godinu je dostupna. Slučajevi su registrovani, analiziraju se u roku 15 dana i prijavljuju direktoru koji pregleda dokaze i odgovornosti. Žalbena strana se informiše o ishodu žalbe.</p> <p>U pravnom sektoru ŠPD –a vode registar (ŠK) tužbi za šumske krađe, uključujući i nelegalno otuđeno zemljište (potraživanje vlasništva). Graničnih oznaka nema u nekim slučajevima ili nisu definisane (ukoliko ažurirana vlasnička prava nisu registrovana u katastru).</p> <p>Harvest and road projects checked are prepared including the cadastral records to identify the ownership. Borders are measured in field in case of disputes. The use of private land is agreed before works (Amendments to Harvest project). It is also subject for the Forestry Inspection. If ownership border is not clear, harvest is not planned in that area.</p> <p>Izvedbeni projekti i projekti puteva se pripremaju uključujući i katastarske podatke kako bi se utvrdilo vlasništvo. Granice se određuju na terenu u slučaju sporova. Korištenje privatnih posjeda se dogovara prije radova (dodaci u izvedbenim projektima). Također se pregledaju od strane Šumarske inspekcije. Ako vlasnička granica nije jasna, sječa se ne planira u tom području.</p> <p>All illegal activities are reported to the Cantonal Forestry Service. Cantonal Forestry Service asks foresters for their opinion on damages caused by illegal activities. There are not disputes of substantial magnitude.</p> <p>Sve ilegalne aktivnosti se prijavljuju Kantonalnoj upravi za šumarstvo koja pita šumare za njihovo mišljenje o štetama uzrokovane ilegalnim aktivnostima. Ne postoje sporovi značajnih razmjera.</p>
PRINCIPLE 3: INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS PRAVA AUTOHTONOG STANOVNIŠTVA	
<p>There are no indigenous people defined in Bosnia and Herzegovina by United Nation.</p> <p>Ujedinjene Nacije nisu navele postojanje domorodačkih naroda u Bosni i Hercegovini.</p>	
Criterion 3.1 Indigenous peoples' control of forest management	
Compliance	<p>There are no indigenous people as defined by the United Nations, in Bosnia and Herzegovina.</p> <p>Ujedinjene Nacije nisu navele postojanje domorodačkih naroda u Bosni i Hercegovini.</p>
Criterion 3.2 Maintenance of indigenous peoples' resources or tenure rights	

Compliance	Not applicable <i>Nije primjenljivo</i>
Criterion 3.3 Protection of sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples	
Compliance	Not applicable – see criterion 4.4 – local indicators were added to fulfil this criterion <i>Nije primjenljivo – pogledaj kriterij 4.4 – lokalni indikatori su dodati kako bi se ispunio ovaj kriterij.</i>
Criterion 3.4 Compensation of indigenous peoples for the application of their traditional knowledge	
Compliance	Not applicable <i>Nije primjenljivo</i>
PRINCIPLE 4: COMMUNITY RELATIONS AND WORKERS RIGHTS ODNOSI SA ZAJEDNICOM I PRAVA RADNIKA	
Criterion 4.1 Employment, training, and other services for local communities Zapošljavanje, obuka i druge usluge lokalnim zajednicama	
Strengths	The company created a small production site for local disabled workers at B. Krupa. <i>Poduzeće je formiralo mali prerađivački pogon za radnike invalide u Bosanskoj Krupi.</i>
Weaknesses	
Compliance	<p>Almost all employees are from local communities. No foreigners are employed including contractors. The organisation provides road maintenance and snow clearing for local municipalities, employ seasonal workers. Forest fire department helps with equipment and trained employees for fire extinguishing. Local people can make fuel wood from harvest waste for a small fee. Contractors are used for harvest and skidding. They are local, accommodation is provided at one workers house for workers with animals. They cooperate with schools – educating children. Two scenic paths (8km) are built.</p> <p><i>Gotovo svi uposlenici su iz lokalne zajednice. Nema zaposlenih stranaca, uključujući i izvođače radova. Poduzeće obezbjeđuje održavanje puteva, čišćenje snijega na području općine; upošljava se sezonska radna snaga. Sektor protivpožarne zaštite pomaže u opremi i obučava uposlenike za gašenje požara. Lokalnom stanovništvu se dozvoljava sječa ogrevnog drveta uz nisku nadoknadu. Sječu i privlačenje obavljaju izvođači radova. Radnici su lokalno stanovništvo, smještaj je omogućen u radničkoj kući za radnike sa animalom. Kroz educaciju djece postoji saradnja sa školama. Izgrađene su dvije pješačke staze u dužini 8 km.</i></p> <p>There are clear criteria for selection of contractors – harvest and skidding. Services are purchased by public tenders announced at government collection of legislation and notices, web pages and local newspapers.</p> <p>The Procedure of internal organisation and definition of work positions and responsibilities includes required education, skills, practice etc. Employees receive regular training in H&S, safety work and fire protection. All contractors have at least one forester and workers are trained for chain saw and tractors.</p> <p><i>Postoje jasni kriterijumi za odabir izvođača radova za sječu i privlačenje. Usluge se traže preko javnih nadmetanja koji se objavljuju u Službenom glasniku, na web stranici i u lokalnim novinama.</i></p> <p><i>Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka uključuje zahtjevan nivo obrazovanja, sposobnosti, prakse, itd za određena radna mjesta. Uposlenici su redovno podvrgnuti treninzima zaštite i sigurnosti, na radu i protivpožarne zaštite. Izvođači radova imaju najmanje jednog šumara i radnici su obučeni za rad sa motornim pilama i traktorima</i></p>
Criterion 4.2 Compliance with health and safety regulations Poštivanje propisa koji se odnose na zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu	
Strengths	Workers did not report serious accidents in forest. A technician from the public enterprise is present at all harvest sites with the first aid box and he observes works and technology used. <i>Radnici tvrde da nije bilo ozbiljnijih nesreća u šumi. Tehničar iz preduzeća je prisutan na svim mjestima gdje se vrši sječa te posjeduje prvu pomoć.</i>
Weaknesses	First aid kit was not close to the working site with chain-saw operations – Minor CAR 02 – Closed at SA2011.

	<p>Prva pomoc nije bila u blizini radnog mjesta na kojem su se odvijali radovi sa motornom pilom - Minorni zahtjev za korektivnom mjerom 02 – Zatvoreno tokom SA2011</p> <p>A tractorist assistant was transported at the tractor front shield in one case that is not safe – Minor CAR 05 – Closed at 2012.</p> <p>Pomoćnik traktoriste je u jednom slučaju sjedio na prednjoj strani traktora tokom vožnje koji nije siguran – Zahtjev za minornom korektivnom mjerom 05 – Zatvoreno tokom SA2012</p> <p>Definition of PPE is not made for horse keepers for skidding wood and fuel wood extraction made by contracted workers – Minor CAR 08 – Closed at SA2013;</p> <p>Nije propisana lična zaštitna oprema za radnike sa konjima kod anagžovanih izvođača ikoji rade na privlačenju trupaca i ogrevnog drveta – Minorni zahtjev za korektivnom mjerom 08 – Zatvoreno tokom SA2012</p>
Compliance	<p>The risk assessment is finished for all works. Foresters are aware of H&S procedures. Contractors are bound by the contract to keep H&S rules. They are checked by foresters. Employees receive regular training in H&S, safety work and fire protection. All contractors have at least one forester and workers are trained for chain saw and tractors (certificate checked and interviews). All employees and contract workers have regular medical exams at public medical service. Local medical facilities are available to all people in the area and it is secured by the public services.</p> <p>Once a month a specialized forestry annex is printed in a local weekly newspaper including forestry news, educational page about tree species, public tenders and other info.</p> <p>Procjena rizika je izvršena za sve radove. Izvođači radova su obavezani ugovorom da se pridržavaju pravila o zaštiti na radu. Provjeravani su od strane šumara. Šumari su upoznati sa procedurama zaštite zdravlja i sigurnosti. Izvođači radova su obavezani Ugovorom da se drže pravila zaštite zdravlja i sigurnosti. Njih provjeravaju šumari. Uposlenici su redovno obučavaju u polju zaštite zdravlja i sigurnosti i protivpožarne zaštite. Izvođači radova imaju najmanje jednog šumara i radnici su obučeni za rad na motornim pilama i traktorima. Svi uposlenici i radnici izvođača radova podliježu redovnim zdravstvenim pregledima. Javna zdravstvena usluga je dostupna lokalnom stanovništvu</p> <p>Jednom mjesečno objavljuje se šumarski prilog u lokalnim novinama u kom se nalaze vijesti iz šumarstva, obrazovni tekstovi o vrstama drveća, javna nadmetanja i ostalo.</p> <p>SA2011: First aid kit was available at working sites at all sites visited (both employee workers and contractor workers). Forest technicians from the company had also first aid kit. Tractors were equipped with first aid kit.</p> <p>Implementation of H&S procedures by employee and contractor workers are checked by foresters from FO and by Internal Control Department.</p> <p>SA2011: Prva pomoć je bila dostupna na svim posjećenim radilištima (kako kod radnika preduzeća, tako i kod radnika izvođača radova). Šumarski tehničari su također imali prvu pomoć uza se. Traktori su bili opremljeni kutijama prve pomoći. Implementacija procedura o sigurnosti i zaštiti od strane zaposlenih u preduzeću i radnika izvođača radova provjeravaju odjeljenja interne kontrole šumarija.</p> <p>SA2012: Forestry operations checked complied with Safety and Health Practice.</p> <p>SA2012: Proverene šumarske aktivnosti su bile u saglasnosti sa praksom BZR.</p> <p>SA2013: The definition of PPE for animal handlers was analysed and defined and approved (BoD decision) and it complies with ILO requirements. The responsible person for H&S is specialised in and educaed in this field to keep documentation up-to-date.</p> <p>SA2013: Opis sigurnosne i zaštitne opreme za radnike na animal je analiziran i definiran, u skladu sa ILO zahtjevima i isti je odobrio Nadzorni odbor. Odgovorna osoba za sigurnosnu i zaštitnu opremu je obrazovana i specijalizovana u ovom polju, na nivou koji rezultira ažuriranom dokumentacijom.</p>
<p>Criterion 4.3 Workers' rights to organise and negotiate with employers Prava radnika za organiziranje i dobrovoljno pregovaranje sa poslodavcima</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The right of workers to organise and bargain collectively are secured. Trade union representative is present at monthly management meetings.</p> <p>Osigurana su prava radnika da se organizuju i kolektivno ikupljaju. Predstavnik Sindikata je prisutan na mjesečnom sastanku upravnika.</p> <p>There is a special accommodation fund for employees who are regulated by the "Guideline for</p>

	<p>regulation of accommodation needs of employs SPD Unsko sanske šume” with clear criteria and procedures. Employees are eligible to apply for a company accommodation..</p> <p>Postoji specijalno stambeni fond za uposlenike koji je regulisan Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u SPD “Unsko - sanske” sume sa jasnim procedurama i kriterijumima. Uposlenici imaju pravo da konkurušu za smještaj obezbjeđen od strane ŠPD-a.</p>
<p>Criterion 4.4 Social impact evaluations and consultation Procjene sociološkog uticaja i konsultacija</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Social impacts are evaluated: New road building is consulted with municipalities to accept their request to improve access to remote areas. Projects for new roads include EIA and SIA. Areas supposed to be mined are marked. They cooperate with the UN Mine Action Centre (MAC) responsible for Mine Awareness, Minefield Survey, and Mine Clearance. New forest management plan renewal is published at the forestry annex of a local weekly newspaper.</p> <p>Procjena sociološkog uticaja je uzeta u obzir: Izgradnja novih puteva se vrši u suradnji sa opštinama kako bi se prihvatili njihovi zahtjevi da se unaprijedi pristup zabačenim i udaljenim područjima. Područja koja su minirana su obilježena. Surađuju sa UN MAC centrom vezano za deminiranje, pronalaženje mina i dizanja svijesti. U šumarskom prilogu lokalnih novina objavljeno je obavještenje o novoj šumsko-privrednoj osnovi.</p> <p>Harvest projects (including skidding and extraction) evaluate neighbouring owners, access to forest through private owners (SIA). Access through private land or road is negotiated before the forest activities start. List of stakeholders, list of sites important for local communities are kept at visited FMU. All communication is registered in the Post register. Responses are recorded. Solution and documents are traceable.</p> <p>Izvedbeni plan šumske sječe, privlačenja i izvlačenja procjenjuje i susjedne posjede i pristup šumama kroz privatne posjede.(Procjena socijalnih uticaja) Dogovor o prilazu šumama kroz privatne posjede i ceste se vrši prije no što počnu šumske aktivnosti. Lista intersnih grupa i lista objekata važnih za lokalnu zajednicu su nađene u posjećenim ŠPP. Sva komunikacija se registruje u Djelovodnom protokolu. Odgovori su takođe registrovani. Rješenja i dokumenti su uočljivi.</p>
<p>Criterion 4.5 Resolution of grievances and settlement of compensation claims Rješavanje žalbi i pravedne nadoknade</p>	
Strengths	<p>The neighbour parcels are investigated in the land cadastre when preparing the Projects for execution. Known issues are solved in advance – temporary use of private land with compensation.</p> <p>Susjedne parcele se provjeravaju u zemljišnom katastru prilikom izrade Izvedbenih projekata. Poznate situacije se rješavaju unaprijed – privremeno korištenje privatnog posjeda uz kompenzaciju.</p> <p>SA2011: Representatives of the Law Department are skilled and have good overview about cases they were asked.</p> <p>SA2011: Predstavnici pravnog odjeljenja u Preduzeću su sposobni i imaju jasan pregled svih žalbenih slučajeva koji su provjereni.</p>
Weaknesses	<p>Registry of dispute at FO Bihac does not keep references to sites or compartments. All documentation is available in the office including references to sites – OBS 03 – Closed at SA2011.</p> <p>Zapisnik žalbi u šumariji Bihać ne sadrži sve podatke o lokaciji i odjeljenju. Sva dokumenta su dostupna u kancelariji, uključujući i reference o lokaciji – Primjedba 03 – Zatvoreno tokom SA2011.</p>
Compliance	<p>Mechanism is implemented for the resolution of grievances: All cases are registered and solved by responsible person designated by General director (GD). The Law department solves special cases. Commissions are formed by GD if cases are difficult to solve. Solved cases are marked in the Register. The complainer is informed about the result. If agreement is not possible, court decision is needed. Projects for harvest identify all possible conflicts.</p> <p>Postoji i implementiran je mehanizam rješavanja žalbi. Svi slučajevi su registrovani i rješavaju se od strane odgovorne osobe koju određuje generalni direktor (GD).Pravna služba rješava teže slučajeve.Formiraju se komisije od strane GD ako su slačjevi teški. Rješeni slučajevi su označeni u registru. Žalbena strana se informiše o ishodu žalbe. Ako nije moguć dogovor,</p>

	<p>potrebna je odluka Suda. U izvedbenim projektima navedeni su svi mogući konflikti.</p> <p>SA2011: The Legal Department at the headoffice keeps summary records of disputes containing complainee, type, and reference number of the file. All particular files contain all relevant documents in detail (file nr P-7097/10 damage compensation).</p> <p>SA2011:Imovinsko pravna služba u direkciji vode evidenciju sporova koja se drži ime naziv druge strane, typ vrsta spora i broj predmeta. Svaki predmeti sadrži sve relevante dokumente (Dokument br P-7097/10, nadnoknada štete)</p>
<p>PRINCIPLE 5: BENEFITS FROM THE FOREST KORISTI OD ŠUME</p>	
<p>Criterion 5.1 Economic viability taking full environmental, social, and operational costs into account / <i>Ekonomska održivost vodeći računa o ekološkim, sociološkim i operativnim troškovima</i></p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Forests are managed long-term including necessary environmental and social costs. Financial accounts are available and regularly checked by cantonal and federal administration. There are several funds (see 1.2) for making provisions in future financial plans.</p> <p>Annual management plans include environmental and social expenditures and operational costs. It is based on the previous year's needs and harvest projects approved by the Forestry Inspection. Funds are allotted for training, forest protection, harvest projects, silviculture, road investments and reconstruction, forest improvement, thinning in coppice forests etc.</p> <p>Šumama se dugoročno gospodari uključujući sve neophodne sociološke i okolišne troškove. Finansijski izvještaj je na raspolaganju kantonalnoj i federalnoj administraciji. Postoji nekoliko fondova (vidi 1.2) za pravljenje budućeg finansijskog plana. Godišnji planovi gospodarenja uključuju okolišne i društvene troškove. Bazirani su na osnovu potreba ustanovljenih proteklih godina i na osnovu izvedbenih projekata odobrenih od strane inspekcije. Fondovi se usmjeravaju u obuku, zaštitu šuma, izvedbene projekte, uzgoj, investicije u puteve, unapređenje šuma, prerede u izdanačkim šumama itd.</p>
<p>Criterion 5.2 Optimal use and local processing of forest products Optimalno korištenje i lokalna prerada šumskih proizvoda</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The production is optimally used and most wood is processed locally. Products produced: logs, round wood (cut and rotary veneer, saw logs I – III), poles, pulp wood, fuel wood. Secondary products are not utilised. Fuel wood is prepared by contractors or by local people from harvest waste for a small fee. The list of wood sale by purchasers and months shows that most customers are local. Secondary forest products (mushrooms, berries, medicanla plants) are collected by local people for personal use.</p> <p>Produkti se optimalno koriste i drvo se uglavnom obrađuje na lokalnom nivou. Proizvedeni proizvodi: trupci, oblo drvo (trupci za furnir i ljuštenje, pilanski trupci I – III), rudno drvo, celulozno drvo, ogrevno drvo. Sekundarni šumski proizvodi se ne iskorištavaju. Ogrevno drvo se sakuplja od strane lokalnog stanovništva nakon sječe uz niske nadnoknade ili od strane izvođača radova. Lista kupaca drveta pokazuje da su klijenti uglavnom sa lokalnog područja. Sekundarni šumski proizvodi (gljive, bobice, ljekovito bilje) se sakupljaju od strane lokalnog stanovništva za lične potrebe.</p>
<p>Criterion 5.3 Waste minimisation and avoidance of damage to forest resources Minimiziranje otpada i izbjegavanje štete na drugim šumskim resursima</p>	
Strengths	<p>Hardwood waste from harvest is processed by local people for fuelwood.</p> <p>Ostaci tvrdog drveta se prerađuju od strane lokalnog stanovništva u vidu ogrevnog drveta.</p>
Weaknesses	<p>In some cases, the space for round-wood storage is limited at forest road. Wood is stacked by tractor shields. Observation of stacking wood and protection of standing trees during storage – OBS 04 – changed to Minor CAR 09 – Closed at SA2013.</p> <p>U nekim slučajevima, prostor za skladištenje drveta na šumskom putu je limitiran. Drvo se skladišti pomoću traktorskih vilica. Primjedba na skladištenje drveta na putu i zaštitu dubećih</p>

	stabala tokom skladištenja – OBS 04 – promjena na Minor CAR 09. – Zatvoreno tokom SA2013
Compliance	<p>Mostly shelter wood system is made with very low impact to the other resources. Harvest projects approved by the Forestry Authority define the technology used for harvest and skidding (tractor, horses, oxen, gravitational extraction and their combination).</p> <p>Uglavnom se primjenjuje oplodni sistem gazdovanja sa veoma malim uticajem na ostale resurse. Izvedbeni projekti koji se odobravaju od strane šumarske inspekcije definišu tehnologiju koja se koristi pri sječi i privlačenju (traktori, konji, gravitacijsko izvlačenje ili kombinacija pomenutih)</p> <p>Harvest is provided with skilled workers with chain saws. Wood is utilised optimally and effectively at stump without minimal damage to other resources (crosscut at stump, animal and tractor skidding).. All harvest is supervised by a forest technician responsible for grading, measuring, marking and recording. All contractors are obliged employing a forester.</p> <p>Sječa se vrši od strane stručnih radnika sa motornim pilama. Drvo se optimalno i efektivno iskorišćava na panju bez štete na drugim objektima ili resursima (unakrsna sječa na panju, izvlačenje animalom ili traktorom) nadziru šumarski tehničari odgovorni za klasifikaciju, premjeravanje, označavanje i dokumentovanje. Svi izvođači radova su obavezni zaposliti šumara.</p> <p>SA2013: Standing trees are protected against the piled logs as confirmed in many places visited. It becomes the part of the contractor evaluation.</p> <p>SA2013: Dubeća stable su zaštićena od oborenih trupaca na svim posjećenim lokacijama. Ova zaštita je postala sastavni dio nadzora nad izvođačima radova.</p>
Criterion 5.4 Forest management and the local economy Gazdovanje šumom i lokalna ekonomija	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>At present, they produce only timber products. They built a tourist accommodation for diversification of income.</p> <p>The company does not commercially use non-timber products (berries, mushrooms). Hunting management is regulated by 10-year and operational annual plan approved by the Forestry inspection. Cull is calculated according to the spring counting in Annual hunting plans.</p> <p>Trenutno je zastupljena samo proizvodnja proizvoda od drveta. Izgrađen je smještaj za turiste zahvaljujući pozitivnim prihodima.</p> <p>Preduzeće ne koristi sekundarne šumske proizvode u komercijalne svrhe. Lov je regulisan desetogodišnjim i operativnim godišnjim planom koji odobrava šumarska inspekcija. Odstrel se izračunava na osnovu proljećnog brojanja u okviru godišnjih lovnih planova.</p>
Criterion 5.5 Maintenance of the value of forest services and resources Održavanje vrijednosti šumskih usluga i resursa	
Strengths	<p>Canyon and estuary of stream Banjica (HCVF) is protected, no fishing is allowed there.</p> <p>Kanjon i ušće rijeke Banjice (HCVF) su zaštićeni, nije dozvoljen ribolov.</p>
Weaknesses	
Compliance	<p>Phytosociology forest mapping is part of the FMP renewal with definition and mapping of forest types. Detailed maps are available containing adjacent areas.</p> <p>Obnova ŠPO uključuje mape na kojima su definisane šumske vrste i uzeta u obzir biljna sociologija. Detaljne karte sa susjednim područjima su dostupne.</p> <p>Shelter wood system and combination of animal & tractor skidding have low impact to forest resources. There are no streams at forest (karst region), they are in valleys outside forests. Water source Okasnica is protected; canyon and river Banjica is protected. All forests are recognised by foresters as multifunctional. Water sources, streams, spring areas are known to foresters and mapped, although they are out of forested areas.</p> <p>Hunting is managed by 10-year and annual plans. Buffer zones are defined for water source Okašnica – HCVF.</p> <p>Oplodni sistem gospodarenja i kombinacija privlačenja trupaca traktorom i animalom imaju nizak uticaj na šumske resurse. Ne postoje vodna područja u direktno šumi (karstno područje) već se nalaze u dolinama van šuma. Izvorište Okašnica i kanjon rijeke Banjice su zaštićeni.. Sve šume su višefunkcionalne prema mišljenju šumara. Izvori, potoci i vodozaštitna područja su</p>

	<p>kartirana i poznata šumarima.</p> <p>Lov je uređen desetogodišnjom lovnom osnovom. Zaštitne zone izvorišta Okašnica su definisane – HCVF (šume visoke zaštitine vrijednosti).</p>
<p>Criterion 5.6 Harvest levels Nivoi iskorištavanja</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Rate of harvest is well defined in FMPs based on the long-term forest management history and research. Timber production is based on Forest management plans (FMP). Forests are measured during FMP preparation; increment and etat (Allowable cut) for 10 years are calculated. Annual management plan and harvest projects are prepared for compartment with planned forest operations. The whole production is recorded and checked by federal and cantonal Forestry inspection.. Harvest is recorded. Intensity of harvest in projects is compared to the normal intensity defined by management classes.</p> <p>Opseg sječe je dobro definiran u ŠPO koji je baziran na istoriji i istraživanju dugoročnog gospodarenja. Proizvodnja drvnih proizvoda je bazirana na Šumskoprivrednoj osnovi (ŠPO). U pripremi izrade ŠPO vrše se mjerenja u šumi; prirast i etat (dozvoljena sječa) za narednih 10 godina. Godišnji planovi gazdovanja i izvedbeni projekti se pripremaju za odjeljenja sa usaglašenim i planiranim operacijama. Federalna i kantonalna šumarska inspekcija provjeravaju i registruju cjelokupnu proizvodnju. Sječa je zabilježena. Intezitet sječe u izvedbenim projektima je uporediv sa normalnim intezitetom propisanim za gazdinsku klasu.</p>
<p>PRINCIPLE 6: ENVIRONMENTAL IMPACT UTICAJ NA OKOLIŠ</p>	
<p>Criterion 6.1 Environmental impacts evaluation Procjena uticaja na okoliš</p>	
Strengths	
Weaknesses	<p>Environmental impact assessment for road project is general without solutions planned in some cases – Minor CAR 10 – Closed at SA2013.</p> <p>Procena uticaja na životnu sredinu za projekte puteva je uopštena, bez predloženih rešenja u nekim slučajevima. Nisu uočeni negativni aspekti prilikom izgradnje puta (odeljnje 7,8 GJ „Gomela“) – Zahtjev za malom korektivnom mjerom 10 – Zatvoreno tokom SA2013</p> <p>Site-specific assessment was not made properly for comp 45, GJ Grmeč at FMU B. Petrovac. Spring areas were not evaluated and buffer zone was not established in the harvest project. See complaint for details – Major CAR 12 – Closed at the follow-up visit.</p> <p>Procena uticaja na određenom lokalitetu nije urađena na odgovarajući način, u odeljenju 45, u GJ Grmeč, šumarija B. petrovac. Nije urađena procena zone oko izvorišta i bafer zone nisu uspostavljene u Izvođačkom projektu. Vidi tužbu za detalje. Velika korektivna mera M12 zaključena na kontrolnoj posjete- Zahtjev za velikom korektivnom mjerom 12 – Zatvoreno tokom naknadne posjete.</p>
Compliance	<p>The results of EIA is available and used in practise: there is not landscape level impact – by using selection system harvest there is no change in landscape view, neighbouring sites are evaluated (private land, water sources, sites important for local communities, local cemeteries etc), impact caused by harvest and skidding is evaluated and maximal allowed damages are defined. Environmental and social impacts are evaluated in harvest projects (streams, erosion, RTE species, private estates, private estates, H&S etc).</p> <p>Rezultati procjene uticaja na okolinu su dostupni i praktično se primjenjuju: ne postoji narušavanje pejzaža zbog korišćenja selektivne sječe: nema promjena u izgledu okoline, susjedna područja se uzimaju u obzir (privatni posjedi, izvorišta, područja od važnosti za lokalnu zajednicu, mjesna groblja, itd.); uticaji uzrokovani sječom i privlačenjem se procjenjuju i definisana su maksimalna dozvoljena oštećenja. Ekološki i socijalni uticaji se procjenjuju i navode u izvedbenim projektima (vodotoci, erozije, zaštićene vrste, privatni posjedi, zaštita na radu, itd...)</p> <p>Real forest operations (shelter wood system) cause minimal impacts. Natural regeneration of native species is supported by shelter wood system. Clear-cuts can be used in coppice (forest transformation) or 'culture'. Clear-cuts are not made at present. EIA and SIA are included in harvest projects and road projects. New afforestation is made for small areas (less than 10ha).</p>

	<p>Impacts are considered in harvest projects and projects for road constructions.</p> <p>Harvests are checked by the Internal Control department and by the Forestry Inspections. The minutes with corrective actions are evaluated and checked if they were implemented (Harvest projects with minutes checked). Road projects were added the environmental impact assessment.</p> <p>Šumarske operacije (oplodna sječa) prouzrokuju minimalne uticaje. Prirodna obnova autohtonih vrsta je potpomognuta oplodnim gazdinskim sistemom. Čista sječa se može koristiti u izdanačkim šumama (konverzija izdanačkih šuma) ili u kulturama. Trenutno se ne rade čiste sječe. Ekološki i sociološki uticaj su uključeni u izvedbene projekte. Nova pošumljavanja su urađena na manjim područjima (manje od 10 ha).Uticaji se bilježe u izvedbenim i putnim projektima.</p> <p>Sječa je provjerena od strane interne kontrole i Šumarske Inspekcije. Zapisnici sa korektivnim mjerama su procjenjeni i njihova vjerodostojnost je provjerena (provjereni izvedbeni projekti i zapisnici). Projekti puteva sada uključuju procjenu uticaja na okoliš.</p> <p>Follow-up: Harvest projects and visited sites were revised and buffer zones are evaluated in the projects. Buffer zone is established in the area of 100m from the spring, it is planned to use only animals (horses) for skidding of logs in this compartment; the total harvesting volume has been reduced. The cantonal forestry inspector made additional control and confirmed that corrections have been made adequately. Representative of the local community was present during the inspection and agreed with findings, which confirmed with the signature in the inspector's minutes.</p> <p>Naknadna posjeta: Izvođački Projekat i posjetrili mjesta je revidiran i bafer zona je uključena u projekat. Bafer zona je uspostavljena u okviru od 100m oko izvora; planirano je da se koristi isključivo animal (konji) za privlačenje trupaca iz ovog odeljenja. Šumarska inspekcija je napravila vanrednu kontrolu koja je potvrdila da su korektivne mere adekvatno sprovedene. Predstavnik lokalne zajednice je prisustvovao inspekciji, i saglasan je sa nalazima inspektora, što je potvrdio i potpisom u zapisniku.</p> <p>SA2013: Enviromental impact assessments were updated as the annex to roa projects. Impact assessments are prepared based on the terrain reconnaissance and comply with requirements. Road projects without proper EIA will not be approved for realisation.</p> <p>SA2013: Procjena ekološkog uticaja je ažurirana u aneksu projekta puta.Procjena uticaja je pripremljena u skladu sa terenskim uslovima i odgovara prisutnim uslovima. Projekti puteva bez adekvatne ekološke procjene se ne odobravaju odnosno ne realiziraju se.</p>
<p>Criterion 6.2 Protection of rare, threatened and endangered species Zaštita rijetkih, ranjivih i ugroženih vrsta</p>	
<p>Strengths</p>	
<p>Weaknesses</p>	<p>RTE species are identified but projects were prepared one year in advance. Observation of how RTE species are included in new harvest projects – OBS 01 – closed at SA2012.</p> <p>Primjedba na način definisanja zaštićenih i ugroženih vrsta u izvedbenim projektima – OBS 1. Rijetke i ugrožene vrste su identifikovane ali projekti se pripremaju godinu unaprijed.</p>
<p>Compliance</p>	<p>RTE species are identified in maps present in the office. Harvest projects are prepared one year in advance before harvest. Consultations with the Forestry Faculty of Sarajevo university were made several times</p> <p>Following tree species are protected by legislation: Picea omorika, Taxus baccata, Corylus colurna, Acer heldreichii, Pinus mugo, Alnus viridis, Pinus heldreichii, Petteria ramentacea. Protected tree species and fruit trees in forest are respected and protected during forest operations (field visit). Fruit trees were available and protected at harvest sites.</p> <p>There are conservation and buffer zones defined: Buffer zone of drinking water source Okasnica; Canyon and estuary of stream Banjica. Dead wood and various standing trees are left after harvest in all sites visited. Multi-storey forests are managed by selection cut supporting natural regeneration.</p> <p>Rijetke i ugrožene vrste su definisane na kartama u kancelariji. Izvedbeni projekti se pripremaju godinu dana prije sječe. Šumarski fakultet u Sarajevu je konsultovan nekoliko puta.</p> <p>Sljedeće vrste su zaštićene legistlativom: Picea omorika, Taxus baccata, Corylus colurna, Acer heldreichii, Pinus mugo, Alnus viridis, Pinus heldreichii, Petteria ramentacea. Ugrožene drvenaste vrste i voćkarice su zaštićene tokom šumskih operacija (ustanovljeno tokom terenske posjete).Na lokacijama sječe primjećene su i zaštićene voćkarice.</p> <p>Definisane su zaštitne zone: zaštitna zona pitke vode Okašnica; kanjoj i ušće rijeke Banjica. Primjećeno je prisustvo mrtvog drveta i ostalih dubećih stabala nakon sječe. Višespratna šuma</p>

	<p>se uređuje selektivnom sječom koja potpomaže prirodnu obnovu.</p> <p>SA2012: RTE species are identified and harvest projects are evaluated for their presence. The RTE registry book includes detail identification and monitoring of RTE species. It is used for harvest project preparation.</p> <p>RTE vrste su identifikovane i u izvođačkim projektima su ocenjene. RTE registar uključuje detaljnu identifikaciju i monitoring RTE vrsta. To se koristi za pripremu izvođačkih projekata.</p>
<p>Criterion 6.3 Maintenance of ecological functions and values Održavanje ekoloških funkcija i vrijednosti</p>	
Strengths	<p>Shelter wood systems and current management checked in field supports multi-storey forests and natural regeneration.</p> <p>Oplodni sistem i trenutno gazdovanje, provjereno na terenu, podržavaju spratovnost šuma i prirodnu obnovu.</p> <p>Natural regeneration is the main regeneration method used in visited forests and confirmed by visit and long-term management. Multi-age and multi-storey forests present in the area prove that this management system is used for many decades.</p> <p>Prirodna obnova je glavni oblik regeneracije šuma koji se koristi i primjećen je na posjećenim lokacijama. Višegodišnje i višespratne šume predstavljaju primjer dugoročnog gospodarenja koje se koristi decenijama.</p>
Weaknesses	
Compliance	<p>Real forest operations (shelter wood system) cause minimal impacts. Natural regeneration of native species is supported by shelter wood system. Clear-cuts can be used in coppice (forest transformation) or 'culture'. Clear-cuts are not made at present. Wood is crosscut to sortiments (4-8m long) and extracted by animals and tractors. The systems are appropriate to the ecology of forest.</p> <p>Multi-storey forests provide enough dead and old wood at all places visited. Fruit trees and some valuable trees (Acer, Alnus) are left untouched during harvest operations.</p> <p>Šumarske operacije (oplodna sječa) prouzrokuju minimalne uticaje. Prirodna obnova autohtonih vrsta je potpomognuta oplodnom sječom. Čista sječa se može koristiti u izdanačkim šumama (konverzija izdanačkih šuma) i u kulturama. Trenutno nema čistih sječa. Drvo se prekraja na trupce 4 -8 m dužine i izvlači animalom ili traktorima. Sistem ne narušava ekologiju u šumi.</p> <p>Spratovnost šuma obezbjeđuju dovoljno odumrlih i starih stabala pri svim provjerenim lokalitetima. Voćkarice i neke plemenite vrste (Acer, Alnus) se ne sijeku.</p>
<p>Criterion 6.4 Protection of representative samples of existing ecosystems Zaštita reprezentativnih uzoraka postojećih ekosistema</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>8 sites of existing ecosystems were chosen from all types of forests existing in the FMU (Picea-abieti Fagetum, Abietum, white and black pine cultures, Fagetum montanum, white and black hornbeam forests, shrubs, oak and hornbeam forests, oak and turkey oak forests).</p> <p>8 lokacija postojećih ekosistema su izabrani iz svih tipova postojećih šuma na području ŠPP-a (Picea – abieti agetum, Abietum, kulture bjelog i crnog bora, Fagetum montanum, šume graba i bjelograba, žbunasta vegetacija, šume hrasta i graba, cerove hrastove šume)</p> <p>High forests are very close to natural forests. Monocultures were planted at former agriculture land. Coppice forests are transformed to high forests if available. Low quality forests at pure soils are left without activities. Clear-cuts are not planned. Protective forests (water source buffer zones, thin soil, steep slopes, canyons etc), seeds stands, monuments, nature protection areas etc are identified and mapped.</p> <p>Visoke šume su veoma bliske prirodnim šumama. Monokulture su zasađene na nekadašnjoj poljoprivrednoj zemlji. Izdanačke šume se konvertuju u visoke šume ukoliko je to moguće. Ne preduzimaju se nikakve aktivnosti u šumama niskog kvaliteta na golim zemljištima. Čiste sječe nisu planirane. Zaštitne šume (vodozaštitna područja, golo zemljište, strmi tereni, kanjoni), sjemenske sastojine, spomenici, prirodne zaštitne zone su identifikovane i kartirane.</p>
<p>Criterion 6.5 Protection against damage to soils, residual forest and water resources during operations / Zaštita od šteta na zemljištu, ostatku šume i vodnim resursima tokom</p>	

izvođenja operacija	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Guidelines are written and implanted: Harvest projects checked includes technology adapted to conditions. Manual felling is used, crosscutting to round wood and extraction with combination of oxen/horses and tractors. This system secures the low impact to environment and other forest resources. There is defined protection of drinking water source, Izvorište Okašnica, with defined zones Ia, Ib, II and III.</p> <p>Harvesting groups have barrels for removing oil spillages. No significant damages or oil spillage were observed in forest. The general level of roads is high, also helped by the characteristic of the soil (limestone). Maintenance of road is coordinated with municipalities (cleaning of snow in winter).</p> <p>Uputstva su napisana i primjenjuju se. U provjerenim izvedbenim projektima postoji tehnologija usaglašena sa uslovima rada. Stabla se ručno obaraju, trupci se unakrsno obrađuju a izvlačenje se obavlja animalom i traktorom. Ovakav sistem omogućuje nizak uticaj na životnu sredinu i ostale šumske resurse. Postoji definisana zaštita u vodozaštitnom području Okašnice koje je podjeljeno na zone: Ia, Ib, II, i III.</p> <p>Sjekači imaju posude za sakupljanje prosutog ulja. Nije primjećena značajna šteta u šumi i na zemljištu uzrokovana curenjem ulja. Nivo puteva je visok, u skladu sa karakteristikom terena (krečnjački teren). Održavanje puteva se koordinira sa opštinama (čišćenje snijega u toku zime).</p>
Criterion 6.6 Chemical pest management Upravljanje sa hemijskim pesticidima	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Only pheromones for bark beetle monitoring are used. There is no nursery in FMU Ključko. FSC prohibited chemicals are not used.</p> <p>Feromoni se koriste jedino u nadzoru potkornjaka. Nema rasadnika na području ŠPP Ključko. Ne koriste se FSC zabranjene hemikalije.</p>
Criterion 6.7 Use and disposal of chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes / Upotreba i odlaganje hemijskih sredstava, kontejnera, tečnog i čvrstog neorganskog otpada	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Wastes are recycled where possible, they are returned to suppliers or contracts are signed with authorised companies for disposal and recycling of waste.</p> <p>Sites with operations are equipped with temporary bins for waste collection. Communal waste is collected by municipality including non-dangerous waste from harvest sites..</p> <p>Otpad se reciklira gdje god je to moguće i vraća se nabavljaču ili se potpisuju ugovori sa odgovarajućom kompanijom za odlaganje ili reciklažu otpada.</p> <p>Lokacije na kojima se radi su opremljene sa privremenim kantama (vrećama) za sakupljanje otpada. Komunalno smeće sakuplja opština uključujući bezopasni otpad sa mjesta sječe.</p>
Criterion 6.8 Use of biological control agents and genetically modified organisms Upotreba bioloških mjera borbe i genetski modificiranih organizama	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Biological control agents are not used.</p> <p>Biološke mjere borbe se ne koriste.</p>
Criterion 6.9 The use of exotic species Upotreba stranih vrsta	

Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Exotic species are not used at all.</p> <p>There is the list of invasive species that shall be removed or just monitored. Tree species included in the list are only monitored: Robinia pseudoacaccia, Fraxinus Americana, Fraxinus pensylvanica, Ailanthus altissima. Other shrubs and plants are not allowed to promote, e.g. Solidago, Amorpha fruticosa, Ambrosia artemisiifolia etc. Unwanted regeneration of invasive tree species was not observed during the audit.</p> <p>Ne koriste se egzotične vrste.</p> <p>Postoji lista agresivnih vrsta koje se trebaju ukloniti ili samo nadzirati. Ove drvenaste vrste se samo nadziru: Robinia Pseudoacaccia, Fraxinus Americana, Fraxinus pensylvanica, Ailanthus Altissima. Ostalo žbunje i biljke nije dozvoljeno namjerno širiti kao što su vrste Solidago, Amorpha fruticosa, Ambrosia artemisiifolia. Nije primjećena neželjena obnova agresivnih vrsta tokom procjene.</p>
<p>Criterion 6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses Konverzija u plantaže ili nešumsko zemljište</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>There was not any conversion of forestland to other type except road building.</p> <p>Nije učinjena nikakva konverzija šumskog zemljišta u druge tipove osim u svrhu gradnje puteva.</p>
<p>PRINCIPLE 7: MANAGEMENT PLAN ŠUMSKO PRIVREDNA OSNOVA (PLAN GOSPODARENJA)</p>	
<p>Criterion 7.1 Management plan requirements Zahtjevi plana gospodarenja</p>	
Strengths	
Weaknesses	<p>Not all activities were recorded in the harvest plan for particular compartment – Minor CAR 06 – Closed at 2012.</p> <p>Zahtjev za malom korektivnom mjerom 06: Nisu sve aktivnosti zabilježene u izvedbenim projektima za pojedine odjel – Zatvoreno tokom 2012.</p>
Compliance	<p>Each FMU has an approved 10-year FMP prepared by specialized organisation with the licence from the Ministry. FMPs at visited offices are valid. Annual plan is prepared for the implementation of the forest management plan. Harvest (above 100m3) and afforestation projects (by management classes) are made for all activities. Projects are approved and checked by the Forestry inspection before works and after works are finished.</p> <p>Management objectives are defined for all management classes. Management classes are very detailed. Basic goals are defined for high conservation forests, coppice forests, forest culture (coniferous forests established in 1960s on former agricultural land), protective forests (thin soil, steep slopes, canyons, water source buffer zones etc), and land suitable for afforestation and unproductive land (unsuitable for afforestation).</p> <p>Silviculture techniques, harvesting methods and tree species selection are defined for each management class. Intensities are defined for normal management class. Harvest project intensity is compared with the normal intensity and deviation is explained. Sanitary cut or without cut is planned in conservation zones.</p> <p>Shelter wood system with sortiments skidding by animals and tractors has low impact to environment. Road projects include EIA and SIA. Measures in conservation zones are adjusted to the goals (water source Okašnica, canyon of river Banica).</p> <p>Hunting is planned and the cull is calculated and approved annually based on the game census provided at the end of March. Hunting is regulated and checked by the Forestry Inspection.</p> <p>Svako šumskogospodarsko područje ima odobrenu detogodišnju osnovu, pripremljenu od strane posebnih organizacija sa licencom koju dodjeljuje Ministarstvo. ŠPO je važeća. Godišnji plan je pripremljen za primjenu ŠPO. Sječa (iznad 100 m3) i projekti pošumljavanja (po gazdinskim klasama) su definisane za sve aktivnosti u šumi. Projekti se odobravaju od strane šumarske inspekcije prije i nakon aktivnosti.</p> <p>Ciljevi gospodarenja su definirani za sve gazdinske klase. Gazdinske klase su veoma detaljne.</p>

	<p>Osnovni ciljevi su definirani za šume visoke zaštitne vrijednosti, izdahačke šume, kulture (četinarske šume uspostavljene 1960-ih na prethodnim poljoprivrednim zemljištima), zaštitne šume (plitka zemljišta, strmi nagibi, kanjoni, vodni izvori, pufer zone itd) i za zemljište pogodno za pošumljavanje i neproduktivno zemljište (nepogodno za pošumljavanje).</p> <p>Uzgojne tehnike, metode sječe i odabir vrsta drveća su definirani za svaku gazdinsku klasu. Intenziteti su definirani za normalno gospodarenja uređajnim razredom. Intenzitet sječe u izvedbenim projektima se porede sa normalnim intenzitetom i odstupanja su objašnjena. Sanitarna sječa ili gazdovanje bez sječe se planira u zaštićenim područjima.</p> <p>Oplodni sistem u kom se sortimenti privlače traktorom i animalom imaju mali uticaj na okoliš. Projekti puteva uključuju uticaj na životnu sredinu i socijalni uticaj. Mjere u zaštićenim područjima su prilagođeni ciljevima (izvorište Okašnica, kanjon Banjice)</p> <p>Lov se planira i odstrel se računa i odobrava godišnje na osnovu popisa koji se obezbjeđuje krajem marta. Lov se reguliše i provjerava od strane šumarske inspekcije</p> <p>SA2012: Harvest plans include all activities made in checked compartments. Izvođački planovi uključuju sve aktivnosti u posećenim oddelenima.</p>
<p>Criterion 7.2 Management plan revision Revizija plana gazdovanja</p>	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Ministry gives a license for FMP elaboration to a company. ŠPD Unsko-Sanske šume has the license and they will conduct terrain works and data recording in the software. Data analysis, processing and FMP finishing will be done by the Forestry Faculty of Sarajevo university. Cantonal Ministry asks local municipality for opinion and sends FMP for approval to the federal Ministry. They cooperate with the Forestry Faculty of Sarajevo university – they will make analysis and processing of renewed FMP for ŠGP Ključko.</p> <p>Ministarstvo izdaje licence kompanijama za izradu šumsko privredne osnove. ŠPD Unsko-sanske šume posjeduju tu licencu i provode terenski rad i snimanje podataka u računarski program. Analiza podataka, izrada i završna faza ŠPO izrađuje Šumarski fakultet iz Sarajeva. Kantonalno Ministarstvo konsultuje lokalno stanovništvo i šalje ŠPO Federalnom Ministarstvu na odobrenje. Postoji saradnja sa Šumarskim fakultetom, Univerzitetom u Sarajevu koji će izvršiti analizu podataka i izraditi ŠPO za Ključko područje.</p>
<p>Criterion 7.3 Training and supervision of forest workers Obuka i nadzor šumskih radnika</p>	
Strengths	
Weaknesses	<p>Knowledge of RTE species by some foresters is not sufficient to identify them – Minor CAR 07 – Closed at SA2012.</p> <p>Zahtjev za malom korektivnom mjerom 07: Poznavanje rijetkih i ugroženih vrsta od strane nekih šumara nije na zadovoljavajućem nivo – Zatvoreno tokom SA2012</p>
Compliance	<p>Staffs receive regular H&S and fire protection training, and other specific training according to their duties (accountant, internal control, personnel department etc).</p> <p>Education, practise and skills are defined for each working position and people are chosen for those positions. Staffs have mostly forestry university education.</p> <p>Forest technicians are present at all harvesting sites for monitoring works, H&S and accepting round wood. There are regular inspections form Forest offices and the Internal Control Department (technician diaries and minutes from inspection. All harvest sites are inspected by the Forestry Authority inspectors (minutes from inspections).</p> <p>Osoblje redovno prisustvuje obuci za sigurnost na radu i protivpožarnu zaštitu kao i drugim specifičnim obukama u skladu sa njihovim dužnostima (knjigovođa, interna kontrola, kadrovski sektor itd.).</p> <p>Obrazovanje, praksa i vještine se definiraju za svako radno mjesto i uposlenici se zapošljavaju u skladu sa njima. Zaposlenici većinom imaju fakultetsko šumarsko obrazovanje.</p> <p>Šumarski tehničari nadziru aktivnosti sječe, zaštite na radu i primanja trupaca. Postoje redovne inspekcije od strane uprave i interne kontrole (dnevnic i zapisnici inspekcije). Svi lokaliteti gdje se vrši sječa su kontrolisani od strane Inspekcije (zapisnici inspekcije).</p> <p>SA2012: Identification and rich records of RTE monitoring proves that knowledge of RTE species is sufficient.</p>

	Identificirane vrste u bogatom registru retkih i ugroženih vrsta pokazuju da je znanje na dovoljnom nivou
Criterion 7.4 Public availability of the management plan elements Javna dostupnost elemenata plana gospodarenja	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>They prepare quarterly and annual reports, the later is provided to Cantonal Parliament, and it is publicly available. FMUs prepare a summary of management from previous year for local municipality. Summaries include summary of harvest, afforestation, silviculture, wood sale, stock, revenue and costs, injury analyses; Internal training about social-ecological assessment. Quarterly bulletin of ŠPD is issued with actual news in forestry. The annual summary of FMP is available including monitoring results and complies with requirements.</p> <p>Pripremaju se kvartalni i godišnji izvještaji koji idu na usvajanje u Kantonalni Parlament nakon čega su dostupni javnosti. Šumarije, jednom ili dva puta godišnje pripremaju kraću verziju gospodarenja šumama za prethodne periode koji je dostupan opštini. Ove verzije uključuju podatke o sječama, pošumljavanju, prodaji drveta, zalihama, prihodima i rashodima, povredama radnika; Održana je obuka o sociološko-ekološkom pristupu. Kvartalni izvještaj o aktivnostima ŠPD-a se objavljuju u lokalnim novinama. Godišnji sažetak ŠPO je dostupan uključujući rezultate nadzora i žalbe sa preporukama.</p>
PRINCIPLE 8: MONITORING AND EVALUATION NADZOR I PROCJENA	
Criterion 8.1 Frequency, intensity and consistency of monitoring Učestalost, intenzitet i dosljednost nadzora	
Strengths	
Weaknesses	<p>Various monitoring is made and replicated. There is no complete monitoring program of all monitoring activities. Minor CAR 04 – Closed at SA2011.</p> <p>Upotrebljavaju se različiti vidovi praćenja koji se često i ponavljaju. Ne postoji sveobuhvatni program nadzora nad svim nadzornim aktivnostima. Zahtjev za minornom korektivnom mjerom – 04 – Zatvoreno tokom SA2011</p>
Compliance	<p>Monitoring is defined including the frequency: long-term monitoring during the forest inventory (forest types, soils, volumes, increment etc), annual or project (harvest intensity, game count, health status etc) and daily (H&S, PPE at workers, harvest, RTE species, social and environmental impact of operations etc. Sensitivity of operations is evaluated by monitoring of workers and by post-harvest monitoring. Monitoring procedures are included in the FMP, chapter 5 and in the procedures of the Department of Quality and Internal Control.</p> <p>Forest technician present at harvest sites monitors harvest, wood mensuration, crosscut, waste disposal, contractors performance etc. Internal control departments check all works including foresters (marking trees for harvest in thinning and regeneration cut) and workers (employees and contractors). There are minutes from inspections checked. Harvest projects are checked by the Internal control department before the Forestry Inspection.</p> <p>H&S, PPE usage is monitored by forest technician at site and by specialized trained inspectors from the HQ and FMUs (minutes from inspection checked). Contractors provide all information in application for public tender (list of workers with skills and licenses).</p> <p>Road construction is checked by a technical committee.</p> <p>Nadzor je definiran uključujući i njegovu učestalost: dugoročni nadzor tokom inventure šuma (tipovi šuma, zemljište, zapremina, prirast), godišnji nadzor u izvedbenim projektima (intenzitet sječe, lovni odstrel, zdravstveno stanje sastojine) i dnevni nadzor (zaštita i sigurnost na radu, sječe, ugrožene i rijetke vrste, ekološki i socijalni uticaji šumskih aktivnosti, itd... Osjetljivost šumskih aktivnosti se procjenjuje nadzorom radnika i nadzorom nakon sječe. Procedure monitoringa su uključene u ŠPO, poglavlje 5 i u procedurama Odjeljenja za interne kontrole kvaliteta.</p> <p>Šumarski tehničar je pristuan na radilištu, prati sječu, mjerenje drveta, krojenje, odlaganja otpada, učinak. Interna kontrola provjerava sve radove, uključujući i šumare (doznaka stabala u procedama i oplodni sek) i radnike (zaposlene i podugovarače). Izvođački planovi se provjeravaju od strane Interne kontrole pre same inspekcije.</p> <p>Bezbjednost i zdravlje na radu, korišćenje lične zaštitne opreme se prati od strane tehničara na</p>

	<p>licu mjesta, od strane posebno obučeni inspektora iz Direkcije preduzeća i šumskih uprava (provjereni inspekcijski izvještaji). Izvođači radova dostavljaju sve podatke na javnom nadmetanju (listu radnika sa sposobnostima i licencom)</p> <p>Izgradnju puteva provjerava tehnički odbor.</p> <p>Forest guards monitor all activities in forest including staff activities and other person's activities – illegal activities (land acquisition, harvest, collection, waste disposal), forest activities (harvest, extraction, skidding, timber transport, damages to forest resources), forest conditions (pest abundance,). Forestry Inspection makes regularly random inspection to harvest activities. Forest phytosociology types are mapped and monitored during FMP renewal.</p> <p>Čuvari šuma prate sve aktivnosti u šumi, kako aktivnosti uposlenih tako i aktivnosti drugih osoba – ilegalne aktivnosti (prisvajanje zemljišta, seča, sakupljanje, odlaganje otpada), šumarske aktivnosti (seča, izvlačenje, privlačenje, transport drveta, štete po šumske resurse), stanje šuma (širenje štetočina). Šumarska inspekcija vrši redovne preglede šumarskih aktivnosti. Šumski fitosociološki tipovi su kartirani i praćeni tokom obnove ŠPO.</p>
<p>Criterion 8.2 Research and data collection for monitoring Istraživanje i skupljanje podataka za nadzor</p>	
<p>Strengths</p>	
<p>Weaknesses</p>	<p>Some contractors were not formally checked for the presence of new workers working in forests and different from those specified in the tender documentation and checked for training – Minor CAR 11 – closed at SA2013.</p> <p>Kod izvođača radova nije izvršena formalna provjera prisustva novih radnika u šumi, koji nisu prijavljeni na listi u tenderskoj dokumentaciji i nije provjerena obučenos tih radnika. Mali zahtjev za korektivnom mjerom 11 – Zatvoreno tokom SA2013</p>
<p>Compliance</p>	<p>Timber resource inventory is made during FMP renewal by statistical methods on sample plots. Management classes are identified and mapped according to the potential natural vegetation. Harvesting projects defines natural conditions and operations and pre and post activity minutes (Internal control department and Forestry Inspection) evaluate changes made and possible corrective actions.</p> <p>Forest phytosociology (original eco-vegetation) mapping plus consultation with Forestry Faculty for nature protection defines changes in environmental conditions. RTE species are mapped at FMUs.</p> <p>Yields of all forest products are recorded. The results are available at the business report published at the company web pages including wood harvested and sold.</p> <p>Fauna is monitored during hunting game census in March. Fauna and flora are mapped during preparation of harvest projects. Data are transferred to maps at FMUs.</p> <p>Inventura šuma se sprovodi tokom obnove Šumskih osnova upotrebom statističkih metoda na primernim površinama. Gazdinske klase su definisane i kartirane u skladu sa potencijalnom prirodnom vegetacijom. Izvođački planovi definišu prirodne uslove i aktivnosti– zapisnici pre i posle aktivnosti (Odeljenje interne kontrole i Šumarska inspekcija) vrednuju nastale promene i moguće korektivne mere.</p> <p>Promene ekoloških uslova se definišu prema Šumskoj fitosociologiji, mapiranjem uz konsultacije sa Šumarskim fakultetom. Retke i ugrožene vrste su mapirane u svakoj gazdinskoj jedinici.</p> <p>Beleže se svi prinosi šumskih proizvoda. Rezultati su dostupni u poslovnom izveštaju i publikovani su na sajtu preduzeća, uključujući i posećeno i prodato drvo.</p> <p>Praćenje stanja divljači se vrši u martu svake godine. Fauna i flora se uvrštavaju u karte u toku pripreme izvedbeih projekata. Podaci se unose na karte pri šumskim gazdinstvima.</p> <p>SA2013: Regular check of workers in forest is made; the company introduced the controls that are extraordinary; each subcontractor must pay a 15% of total contracted amount as a deposit as a guarantee that all the works will be conducted in compliance with Contract and National Law. In case that subcontractor is breaking the provisions of contract or legal/forestry practice, all activities are stopped; the minutes are made with direction for correcting the deviances and only after the correction of the same, the work can be continued (GJ“Grmeč-B.Petrovac “, comp. 222, minutes record nr. 08/2-63/13).</p> <p>Sa2013: Redovna provera radnika u šumi se vrši, kompanija je uvela vanredne kontrole; svaki podizvođač mora da plati 15 % od ukupne ugovorene vrijednosti kao depozit garanciju da će svi radovi biti sprovedeni u skladu sa ugovorom i nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju da podizvođač krši odredbe ugovora ili pravno / šumarske prakse, sve aktivnosti se zaustavljaju, i čine se zapisnici sa zahtjevima za ispravljanje; tek nakon korekcije, rad može biti nastavljen.</p>

	(GJ"Grmeč-B.Petrovac ", comp. 222, minutes record nr. 08/2-63/13)
Criterion 8.3 Chain of custody Nadzorni lanac	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>Procedures are available and kept: Yield is measured and marked with a dye hammer before harvest (callipering), after cut (crosscut to round-wood assortments at stump and at loading for haulage. Different registered dye hammers are used for each step. Marking and measuring was checked, including mensuration books.</p> <p>Mensuration books were checked at harvesting sites, log-yards and from truck drivers during the audit. Data from mensuration books are sent to FMU offices and compared. There are data of wood marked, harvested, extracted, sold and paid by customers at all times. Data are included in the publicly available summary.</p> <p>Procedure postoje i dostupne su: Stabla se mjere i označavaju sa čekićem prije sječe, nakon sječe (sortimenti na panju i na stovarištu). Različiti registrovani čekići u boji se koriste za svaki korak. Mjerenje i označavanje je provjereno, uključujući knjige premjera.</p> <p>Knjige premjera su provjerene u toku procjene, na lokalitetima gdje se vrši sječa, na stovarištima i od vozača kamiona. Podaci iz premjernica se šalju u upravu ŠPP i tamo se upoređuju. Podaci o doznačenim stablima, posjećenim stablima, izvučenim i prodanim trupcima se zapisuju. Podaci se uključuju u javno dostupan sažetak.</p> <p>SA2011: No wood was sold as FSC certified.</p> <p>SA2011: Drvo se ne prodaje kao FSC certificirano.</p>
Criterion 8.4 Incorporation of monitoring results into the management plan Uključivanje rezultata nadzora u plan gospodarenja	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The results from monitoring are used for planning in the following years. The amount of harvest is adjusted according to the harvest in previous years not to go beyond the maximum allowed cut.</p> <p>Reports from internal control and Forestry Inspection are used for corrective actions and improvement of current performance. The General description of FMP includes the analyses of previous management and the measures to include them in the new FMP.</p> <p>Rezultati monitoringa se koriste za planiranje u narednim godinama. Količina sječe je prilagođena sječi prethodnih godina kako se ne bi prešla količina maksimalne sječe.</p> <p>Izveštaji Interne kontrole i Šumarske Inspekcije se koriste za korektivne mjere i unapređenje trenutnih aktivnosti. Generalni opis šumskoprivredne osnove uključuje analizu prethodnog gazdovanja i mjere koje bi se uključile u novu osnovu.</p>
Criterion 8.5 Publicly available summary of monitoring Javno dostupan sažetak rezultata nadzora	
Strengths	
Weaknesses	<p>The results of annual monitoring of high conservation values identified are not available to the public. Minor CAR 13</p> <p>Rezultati godišnjeg monitoringa šuma visoke zaštitne vrijednosti nisu javno dostupni. Zahtjev za malom korektivnom mjerom 13</p>
Compliance	<p>Summaries of monitoring results are included in the publicly available summary (available at the company web pages). Changes in flora and fauna are recorded in maps at FMU level.</p> <p>Sažetak rezultata nadzora i praćenja stanja su uključeni u javno dostupan sažetak (dostupan na internet stranici poduzeća). Promjene u biljnom i životinjskom svijetu se uctavaju u karte na nivou šumarija..</p>
PRINCIPLE 9: HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS ŠUME VISOKE ZAŠTITNE VRIJEDNOSTI	

Criterion 9.1 Evaluation to determine high conservation value attributes Procjena za utvrđivanje postojanja atributa karakterističnih za šume visoke zaštitne vrijednosti	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	<p>The Guideline for HCVF identification prepared by UN development programme is used. ProForest 6 HCVF categories are used and applied for Bosnia and Herzegovina. Compartments and measures are identified. The Program for selection of HCVF was prepared in consultation with the Forestry Faculty of Sarajevo University.</p> <p>All compartments are regularly mapped during forest inventory including phytosociology mapping. Management classes are defined with management systems.</p> <p>Koristi se vodič za šume visoke zaštitne vrijednosti koje je pripremio UNDP. Kategorije ProForest 6 HCVF se koriste i primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Odjeljenja I mjere uzgoja su identifikovani. Proces izdvajanja HCVF je konsultovan sa Šumarskim fakultetom u Sarajevu.</p> <p>Sva odjeljena su propisno kartirana tokom šumske inventure, uključujući fitosociološko kartiranje. Gazdinske klase su određene u skladu sa uređajnim sistemom.</p>
Criterion 9.2 Consultation process Konsultacijski proces	
Strengths	
Weaknesses	<p>Cultural-historical HCV and measures planned for Stari grad were not consulted with a respective responsible state agency – Minor CAR 03</p> <p>Minorni zahtjev za korektivnom mjerom 03: Izdvajanje kulturno-historijski zaštićene šume i planirane mjere za ocuvanje Starog grada nisu konsultovani sa odgovornom državnom komisijom.</p>
Compliance	<p>HCVF were consulted with the Forestry Faculty of Sarajevo university – Program for selection of HCV forests at ŠGP Ključko. Management prescriptions were defined and adjusted to the value type.</p> <p>Proces izdvajanja HCVF na području ŠPP Ključko je konsultovan sa Šumarskim fakultetom u Sarajevu. Gazdinske preporuke su definirane i prilagođene vrijednosnom tipu šume.</p> <p>Meetings with local municipalities were made to identify and discuss identified sites important for local communities. Historical monuments were identified and buffer zones were established around them with sensitive management defined.</p> <p>Identifikacija lokacija važnih za lokalne zajednice je konsultovana na sastancima sa općinama. Identificirani su historijski spomenici i zaštitne zone su identificirane i uspostavljene sa propisanim niskim gospodarenjem.</p>
Criterion 9.3 Measures to maintain and enhance high conservation value attributes Mjere za održavanje i poboljšavanje atributa karakterističnih za šume visoke zaštitne vrijednosti	
Strengths	<p>The small-scale management system does preserve natural conditions and habitats. There is enough dead wood left in forests and most forests are multi-storey and uneven-aged forests.</p> <p>Sustav gospodarenja manjeg obuhvata nastoji očuvati prirodne uslove i staništa. Postoji dovoljno odumrlih stabala koja se ostavljaju u šumi i većina šuma je višespratna i višedobna.</p>
Weaknesses	
Compliance	<p>The Program for selection of HCVF was prepared including biological and social attributes. The Program and renewed FMP includes measures for identified HCV forests – planned measures in HCVF are without activities or only sanitary cut. Measures for HCVFs are publicly available in the public summary of FMP.</p> <p>Program izdvajanja šuma visoke zaštitne vrijednosti je tokom pripreme uključivao biološke i socioške attribute. Ovaj program i obnovljena ŠPO sadrže mjere za identificiranje visokih zaštitnih šuma – planirane mjere u šumama visoke zaštitne vrijednosti podrazumjevaju odsustvo aktivnosti ili samo sanitarne sječe. Mjere uzgoja šuma visokih zaštitnih vrijednosti su dostupne u javnom sažetku ŠPO.</p>
Criterion 9.4 Monitoring to assess effectiveness	

Nadzor radi procjenjivanja efektivnosti	
Strengths	
Weaknesses	
Compliance	Monitoring indicators and frequency are defined for 3 identified HCV areas. The HCV areas are new; there are only notes in forester notebooks form monitoring. They cooperate with the Forestry faculty for new developments that might contribute to management of HCVFs. Indikatori nadzora i njihova učestalost su definisana za 3 označena područja visoke zaštitne vrijednosti. Područja visoke zaštitne vrijednosti su nova, postoje samo zabilješke šumara u sveskama nadzora. Saradnja sa Šumarskim fakultetom treba da obezbjedi novi razvoj u gospodarenju šumama visoke zaštitne vrijednosti.
PRINCIPLE 10: PLANTATIONS PLANTAŽE	
Compliance	Not applicable Nije primjenljivo

9. CERTIFICATION DECISION / ODLUKA O CERTIFICIRANJU

SGS considers that **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.**'s forest management of ŠPP Ključko forests, **Location**, can be certified as:

- i. There are no outstanding Major Corrective Action Requests
- ii. The outstanding Minor Corrective Action Requests do not preclude certification, but **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.** is required to take the agreed actions before the next surveillance. These will be verified by SGS QUALIFOR at the first surveillance to be carried out about 6 months from the date of the issuance of the certificate. If satisfactory actions have been taken, the CARs will be 'closed out'; otherwise, Minor CARs will be raised to Major CARs.
- iii. The management system, if implemented as described, is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation;
- iv. The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate.

SGS smatra da se gospodarenje šumama na području **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.** u okviru gospodarenja šumama, lokacija može certificirati jer:

- i. Nema izraženih velikih zahtjeva za korektivnim mjerama (Major CAR).
- ii. Izraženi minorni zahtjevi za korektivnim mjerama (Minor CAR) ne sprječavaju certificiranje, ali se od **ŠPD "Unsko-Sanske šume". d.o.o.** zahtjeva da izvrše dogovorene mjere prije **narednog nadzora/provjere**. Ove mjere će biti provjerene od strane SGS QUALIFOR-a prilikom prve provjere koja će biti upriličena oko 6 mjeseci nakon izdavanja certifikata. Ako su mjere zadovoljavajuće, zahtjevi za korektivnim mjerama će biti 'zaključeni' odnosno smatrani riješenim; u protivnom, Minorni zahtjevi za korektivnim mjerama će biti preimenovani u Velike zahtjeve za korektivnim mjerama (Major CAR).
- iii. Sistem gospodarenja, u slučaju da se implementira kako je i opisano, može osigurati da se svi zahtjevi primjenljivih standarda ostvare na čitavom šumskom području obuhvaćenim poljem rada procjene;
- iv. Vlasnik certifikata je demonstrirao, osim propisanih zahtjeva korektivnih mjera, da se opisani sistem gazdovanja ipmlmentira konzistentno na cijelom šumskom području obuhvaćenim poljem rada certifikata.

10. MAINTENANCE OF CERTIFICATION / ODRŽAVANJE CERTIFIKATA

During the surveillance evaluation, it is assessed if there is continuing compliance with the requirements of the Qualifor Programme. Any areas of non-conformance with the QUALIFOR Programme are raised as one of two types of Corrective Action Request (CAR):

01. **Major CARs** - which must be addressed and closed out urgently with an agreed short time frame since the organisation is already a QUALIFOR certified organisation. Failure to close out within the agreed time frame can lead to suspension of the certificate.
02. **Minor CARs** - which must be addressed within an agreed time frame, and will normally be checked at the next surveillance visit

The full record of CARs raised over the certification period is listed under section 11 below.

The table below provides a progressive summary of findings for each surveillance. A complete record of observations demonstrating compliance or non-compliance with each criterion of the Forest Stewardship Standard is contained in a separate document that does not form part of the public summary.

U toku provjere obaviti će se procjena kontinuiteta sklada sa zahtjevima QUALIFOR Programme-a. Bilo koje područje ne poštivanja zahtjeva predviđenih QUALIFOR Programme-om će se uvrstiti u jedan od dva tipa Zahtjeva za korektivnim mjerama :

01. **Veliki Zahtjevi** za korektivnim mjerama (Major CAR) – koji se razmotriti i « zaključiti » odnosno riješiti hitno u dogovorenom kratkom vremenskom intervalu s obzirom da je preduzeće već certificirano od strane QUALIFOR-a. Ne izvršenje rješavanja u određenom vremenskom roku može dovesti do oduzimanja certifikata.
02. **Minorni Zahtjevi** za korektivnim mjerama (Minor CAR) – moraju se riješiti u određenom vremenskom periodu, i biće provjereni prilikom sljedeće posjete provjere.

Cjelokupni zapisnik Zahtjeva za korektivnim mjerama se nalazi u dijelu 12.

Naredna tabela prikazuje progresivni sažetak saznanja za svaku posjetu provjere. Kompletan spisak primjedbi koje se odnose na poštivanje ili ne poštivanje kriterija FSC-a se nalaze u odvojenom dokumentu koji nije dio javnog izvještaja.

MAIN EVALUATION / GLAVNA PROCJENA	
Issues that were hard to assess / Pitanja koja je bilo teško razmotriti:	Due to a long winter, there was still snow in some areas. Zbog duge zime neka područja su još uvijek bila pod snijegom.
Number of CARs raised / Broj riješenih Zahtjeva:	0 New Major CARs and 4 Minor CARs were raised. Pokrenuto je 0 zahtjeva za velikim korektivnim mjerama i 4 minorna zahtjeva za korektivnim mjerama.
SURVEILLANCE 1 / NADZOR 1	
Issues that were hard to assess / Pitanja koja je bilo teško razmotriti:	Due to the season (February), some areas were covered with snow. Zbog zimske sezone (Februar) neka područja su bila prekrivena snijegom.
Number of CARs closed / Broj riješenih Zahtjeva	4 Outstanding CARs were closed. 4 izražena zahtjeva za korektivnim mjerama (CAR) su zaključena.
Nr of CARs remaining open / Br. Zahtjeva koji ostaju otvoreni:	0 Outstanding CARs from previous evaluations were not closed. 0 izraženi zahtjev za korektivnim mjerama (CAR) iz prethodnih procjena nije zaključen.
New CARs raised / Novi Zahtjevi:	0 New Major CARs and 3 Minor CARs were raised. 0 novih velikih i 3 minorna zahtjeva za korektivnim mjerama pokrenuto.
Recommendation / Preporuka	The forest management of the forests of Unsko-Sanske šume remains certified as:

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ The management system is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation; and ▪ The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate. <p>Gospodarenje šumama na području ŠPD Unsko sanske šume ostaje certificirano jer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem gospodarenja osigurava da se svi zahtjevi primjenljivih standarda ostvare na čitavom šumskom području obuhvaćenim poljem rada procjene; te jer je • Vlasnik certifikata demonstrirao, osim propisanih zahtjeva korektivnih mjera, da se opisani sistem gospodarenja implementira konzistentno na cijelom šumskom području obuhvaćenim poljem rada certifikata.
SURVEILLANCE 2 / NADZOR 2	
Issues that were hard to assess / Pitanja koja je bilo teško razmotriti:	No issue hard to assess. Nije bilo spornih pitanja koja su teška za obavljanje nadzora
Number of CARs closed Broj riješenih Zahtjeva	3 Minor CARs were closed. 3 izražena zahtjeva za korektivnim mjerama (CAR) su zaključena.
Nr of CARs remaining open Br. Zahtjeva koji ostaju otvoreni:	0 Outstanding CARs from previous evaluations were not closed. 0 izraženi zahtjev za korektivnim mjerama (CAR) iz prethodnih procjena nije zaključen.
New CARs raised Novi Zahtjevi:	1 New Major CAR and 4 Minor CARs were raised. Major CAR was closed at the follow-up visit. 1 novih velikih i 4 minorna zahtjeva za korektivnim mjerama pokrenuto. Velika korektivna mera je zatvorena na kontrolnoj posjeti.
Recommendation Preporuka	The forest management of the forests of Unsko-Sanske šume to remain certified as: <ul style="list-style-type: none"> ▪ The management system is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation; and ▪ The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate. <p>Gospodarenje šumama na području ŠPD Unsko sanske šume ostaje certificirano jer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem gospodarenja osigurava da se svi zahtjevi primjenljivih standarda ostvare na čitavom šumskom području obuhvaćenim poljem rada procjene; te jer je • Vlasnik certifikata demonstrirao, osim propisanih zahtjeva korektivnih mjera, da se opisani sistem gospodarenja implementira konzistentno na cijelom šumskom području obuhvaćenim poljem rada certifikata.
SURVEILLANCE 3 / NADZOR 3	
Issues that were hard to assess / Pitanja koja je bilo teško razmotriti:	Workers could not be checked at work because of high snow. They were interviewed and checked at road. Nije bilo moguće provjeriti radnike u šumi zbog visokog snijega. Oni su razgovarali i provjeren na cesti.
Number of CARs closed Broj riješenih Zahtjeva	4 Minor CARs were closed Zatvoreno je 4 zahtjeva za malim korektivnim mjerama.
Nr of CARs remaining open Br. Zahtjeva koji ostaju otvoreni:	None Nijedan
New CARs raised Novi Zahtjevi:	1 Minor CAR was raised Podignut je 1 zahtjev za malom korektivnom mjerom

Brief Summary of Sites Inspected	FMUs Ključ and Bosanska Krupa were visited including office review and works made in forest. <i>Posjećene su šumarije Ključ i Bosanska Krupa pri čemu je izvršen pregled dokumentacije i terenske posjete u šumi.</i>
Recommendation <i>Preporuka</i>	The forest management of the forests of ŠPD Unsko-Sanske šume to remain certified as: <ul style="list-style-type: none"> The management system is capable of ensuring that all of the requirements of the applicable standard(s) are met over the whole forest area covered by the scope of the evaluation; and The certificate holder has demonstrated, subject to the specified corrective actions, that the described system of management is being implemented consistently over the whole forest area covered by the scope of the certificate. <i>Gospodarenje šumama na području ŠPD Unsko sanske šume ostaje certificirano jer:</i> <ul style="list-style-type: none"> Sistem gospodarenja osigurava da se svi zahtjevi primjenjivih standarda ostvare na čitavom šumskom području obuhvaćenim poljem rada procjene; te jer je Vlasnik certifikata demonstrirao, osim propisanih zahtjeva korektivnih mjera, da se opisani sistem gospodarenja implementira konzistentno na cijelom šumskom području obuhvaćenim poljem rada certifikata.
SURVEILLANCE 4 / NADZOR 4	
Issues that were hard to assess / Pitanja koja je bilo teško razmotriti:	
Number of CARs closed <i>Broj riješenih Zahtjeva</i>	
Nr of CARs remaining open <i>Br. Zahtjeva koji ostaju otvoreni:</i>	
New CARs raised <i>Novi Zahtjevi:</i>	
Brief Summary of Sites Inspected	<i>List the FMUs or members that were included in the sample for this evaluation.</i>
Recommendation <i>Preporuka</i>	

11. RECORD OF CORRECTIVE ACTION REQUESTS (CARS) ZAPISNIK ZAHTJEVA ZA KOREKTIVNIM MJERAMA (CAR)

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		Date Recorded Datum zapisa:	17 MAR 10	Due Date Rok izvršenja:	Next SA Sljedeći nadzor	Date Closed Datum zaključenja	11 Feb. 2011
01	1.1.2	Non-Conformance: / Neusklađenost:					
		Forest managers did not demonstrate awareness and compliance with relevant codes of practice, operational guidelines and other accepted norms or agreements. <i>Organizacija zadužena za gospodarenje šume ne ukazuje na upoznatost i poštivanje svih relevantnih pravila struke, operativnih pravilnika i drugih prihvaćenih normi i sporazuma.</i>					
		Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:					

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		<p>The list of valid internal procedures is not complete; some procedures are not easily available (Fund for accommodation, minimal payment). Lista važećih internih procedura nije kompletna; neke procedure nisu lako dostupne. (Fond za dodjelu stanova, podaci o minimalnoj plati)</p> <p>Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:</p> <p>List of internal procedures is prepared with number and date of issue; the last version is from 18.10.2010. Foresters at all visited FMUs are aware of relevant procedures and guidelines. Lista internih procedura je pripremljena sa brojem i datumom izdavanja. Posljednja verzija je od 18.10.2010. Šumari, u svim posjećenim ŠPP, su bili upućeni u relevantne procedure i uputstva</p>					
02	4.2.5	Date Recorded Datum zapisa:	17 MAR 10	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	11 Feb. 2011
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Not all necessary tools, machines, substances and equipment, including appropriate PPE, were available at the worksite Sve potrebne alatke, mašine, supstance i oprema, uključujući odgovarajuću zaštitnu opremu, nisu bile dostupne na mjestu izvođenja radova</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>First aid kit was not close to the working site with chain-saw operations. Prva pomoć nije bila u blizini radnog mjesta na kojem su se odvijali radovi sa motornom pilom.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
<p>First aid kit was available at working sites at all sites visited (both employee workers and contractor workers). Forest technicians from the company had also first aid kit. Tractors were equipped with first aid kit. Prva pomoć je bila dostupna na svim posjećenim radilištima (kako kod radnika preduzeća, tako i kod radnika izvođača radova). Šumarski tehničari su također imali prvu pomoć uza se. Traktori su bili opremljeni kutijama prve pomoći.</p>							
03	9.2.2	Date Recorded Datum zapisa:	17 MAR 10	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	11 Feb. 2011
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Joint analysis and decision-making with the stakeholders directly affected was not made for HCVF with cultural attributes Zajednička analiza i donošenje odluke o izdvajanju šuma visoke zaštitne vrijednosti nisu konsultovane sa direktno povezanom interesnom grupom</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>Cultural-historical HCV and measures planned for Stari grad were not consulted with a respective responsible state agency Izdvajanje kulturno-historijski zaštićena šume i planirane mjere za očuvanje Starog grada nisu konsultovani sa odgovornom državnom komisjom.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
<p>Meetings with local municipalities were made to identify and discuss identified sites important for local communities. Historical monuments were identified and buffer zones were established around them with sensitive management defined. Identifikacija lokacija važnih za lokalne zajednice je konsultovana na sastancima sa općinama. Identificirani su historijski spomenici i zaštitne zone su identificirane i uspostavljene sa propisanim niskim gospodarenjem.</p>							
04	8.1.3	Date Recorded Datum zapisa:	17 MAR 10	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	11 Feb. 2011
Non-Conformance: / Neusklađenost:							

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		<p>Consistent and replicable monitoring procedures for each activity are not documented in the programme Dosljedne nadzorne procedura koje se nekad ponavljaju za istu aktivnost nisu dokumentovane u sveobuhvatnom programu.</p> <p>Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:</p> <p>Various monitoring is made and replicated. There is no complete monitoring program of all monitoring activities. Upotrebljavaju se različiti vidovi praćenja koji se često i ponavljaju. Ne postoji sveobuhvatni program nadzora nad svim nadzornim aktivnostima.</p> <p>Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:</p> <p>Monitoring procedures are included in the FMP, chapter 5 and in the procedures of the Department of Quality and Internal Control. Procedura monitoringa su uključene u ŠPO, poglavlje 5 i u procedurama Odjeljenja za interne kontrole kvaliteta.</p>					
05	4.2.4	Date Recorded Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	28 April 2012
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Forestry operations does not comply with the ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry Operacije u šumi nisu u skladu sa ILO Pravilnikom o sigurnosti i zaštiti na radu.</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>A tractor assistant was transported at the tractor front shield in one case that is not safe. Pomoćnik traktoriste je u jednom slučaju sjedio na prednjoj strani traktora tokom vožnje koji nije siguran.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
<p>Forestry operations checked complied with Safety and Health Practice (visited sites and intervies with workers and foresters. Foresters monitor workers so as keep H&S rules. This CAR is closed. Provjerene šumarske aktivnosti su bile u saglasnosti sa praksom BZR (posjećene mjesta i razgovori s radnicima i šumarima). Šumari prate poštovanje BZR pravila kod radnika. Ova korektivna mjera je zatvorena.</p>							
06	7.1.13	Date Recorded Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	28 April 2012
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Plans are not implemented and any deviation from prescription or rate of progress is adequately justified; overall objectives will still be achieved and the ecological integrity of the forest maintained Planovi se ne provode, a sva odstupanja od propisa ili brzine napredovanja se adekvatno pravdaju; osnovni ciljevi gospodarenja se moraju ispoštovati i mora se održati ekološki integritet šuma.</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>Not all activities are recorded in the harvest projects for particular compartment (e.g. afforestation at FO Bihac, comp 99, GJ R-B) Nisu sve aktivnosti u šumi navedene u izvedbenom projektu za pojedine odjel (naprimjer pošumljavanje u šumarija Bihać, odj 99, GJ R.B)</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
<p>Harvest plans include all activities made in checked compartments. This CAR is closed Izvođački planovi uključuju sve aktivnosti u posećenim oddelenima. Ova korektivna mjera je zatvorena.</p>							
07	7.3.1	Date Recorded Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Due Date Rok izvršenja:	Next SA	Date Closed Datum zaključenja	28 April 2012

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		Non-Conformance: / Neusklađenost:					
		Forest workers at all levels of skill and responsibility are not appropriately educated and trained in the tasks they are assigned to and company policy and procedures.					
		Šumarski radnici na svim nivoima radnih mjesta i odgovornosti nisu odgovarajuće obrazovani i obučeni za zadatke koji su im dodjeljeni, o čemu svjedoči politika i procedure organizacije.					
		Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:					
		Knowledge of RTE species by some foresters is not sufficient to identify them.					
		Poznavanje rijetkih i ugroženih vrsta nije bilo zadovoljavajuće kod nekih šumara.					
		Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:					
		Identification and rich records of RTE monitoring proves that knowledge of RTE species is sufficient. This CAR is closed Identifikacija i sadržajni registar monitoringa RTE dokazuju da je poznavanje RTE vrsta na zadovoljavajućem nivou.					
08	4.2.2	Date Recorded Datum zapisa:	28 April 2012	Due Date Rok izvršenja:	28 Apr. 2013	Date Closed Datum zaključenja	26 Feb. 2013
		Non-Conformance: / Neusklađenost:					
		Forest Managers have not systematically assessed the risk associated with all tasks and equipment and prescribed appropriate safe procedures, the use of personal protective equipment (PPE), emergency procedures and key responsibilities.					
		Organizacija zadužena za gospodarenje sitematski ne procjenjuje rizik koji se odnosi na sve zadatke i opremu i propisuje odgovarajuće sigurnosne procedure, upotrebu zaštitne opreme, procedure u slučaju opasnosti i ključne odgovornosti.					
		Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:					
		Definition of PPE is not made for wagoners (horse men) for skidding wood and fuel wood extraction made by contracted workers;					
		Nije propisana lična zaštitna oprema za radnike sa konjima kod anagžovanih izvođača ikoji rade na privlačenju trupaca i ogrevnog drveta					
		Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:					
		The definition of PPE for animal handlers was analysed and defined and approved (BoD decision) and it complies with ILO requirements. The responsible person for H&S is specialised in and educaed in this field to keep documentation up-to-date. This CAR 08 is closed. Opis sigurnosne i zaštitne opreme za radnike na animal je analiziran i definiran, u skladu sa ILO zahtjevima i isti je odobrio Nadzorni odbor. Odgovorna osoba za sigurnosnu i zaštitnu opremu je obrazovana i specijalizovana u ovom polju, na nivou koji rezultira ažuriranom dokumentacijom. Zahtjev za korektivnom mjerom 08 je zatvoren.					
09	5.3.2	Date Recorded Datum zapisa:	28 April 2012	Due Date Rok izvršenja:	28 Apr. 2013	Date Closed Datum zaključenja	26 Feb. 2013
		Non-Conformance: / Neusklađenost:					
		Harvesting techniques are not designed to avoid damage to the forest stand. Tehnike iskorištavanja se ne planiraju na način da se izbjegne nastajanje šteta u šumskoj sastojini.					
		Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:					
		Standing trees were not protected against piled logs at forest road in some cases (FO Sanski Most, GJ G-Palanka, comp 39). Dubeća stabla na stovarištama nisu bila zaštićena u nekim slučajima.					
		Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:					

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		<p>Standing trees are protected against the piled logs as confirmed in many places visited. It becomes the part of the contractor evaluation. This CAR 09 is closed.</p> <p>SA2013: Dubeća stabla su zaštićena od oboreni trupaca na svim posjećenim lokacijama. Ova zaštita je postala sastavni dio nadzora nad izvođačima radova. Zahtjev za korektivnom mjerom 09 je zatvoren.</p>					
10	6.1.2	Date Recorded Datum zapisa:	28 April 2012	Due Date Rok izvršenja:	28 Apr. 2013	Date Closed Datum zaključenja	26 Feb. 2013
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Site-specific assessments of the potential environmental impacts of all forest operations are not carried out prior to commencement of site disturbing operations</p> <p>Procjene koje se odnose na potencijalne uticaje svih šumarskih aktivnosti na okoliš za određeni lokalitet ne izvode se prije početka aktivnosti</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>Environmental impact assessment for road project is general without solutions planned in some cases. No negative aspects were observed during construction (comp 7,8 GJ Gomela)</p> <p>Procjena uticaja na životnu sredinu za projekte puteva je uopštena, bez predloženih rešenja u nekim slučajevima. Nisu uočeni negativni aspekti prilikom izgradnje puta (odjeljenja 7,8 GJ „Gomela“)</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
<p>Environmental impact assessments were updated as the annex to road projects. Impact assessments are prepared based on the terrain reconnaissance and comply with requirements. Road projects without proper EIA will not be approved for realisation (Forest road Grmeč Mijačica 4050.11m; technical review of project documentation by a contracted company). This CAR 10 is closed.</p> <p>Procjena ekološkog uticaja je ažurirana u aneksu projekta puta. Procjena uticaja je pripremljena u skladu sa terenskim uslovima i odgovara prisutnim uslovima. Projekti puteva bez adekvatne ekološke procjene se ne odobravaju odnosno ne realiziraju se. (šumski put Grmeč – Mijačica, 4050.11m; tehnički pregled projektne dokumentacije izvođača radova). Zahtjev za korektivnom mjerom 10 je zatvoren.</p>							
11	8.2.9	Date Recorded Datum zapisa:	28 April 2012	Due Date Rok izvršenja:	28 Apr. 2013	Date Closed Datum zaključenja	26 Feb. 2013
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Contractors' performance is not monitored, including compliance with contract specifications.</p> <p>Aktivnosti izvođača radova se ne nadziru uključujući i poštivanje specifikacija navedenih u ugovoru</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>Some contractors were not formally checked for the presence of new workers working in forests and different from those specified in the tender documentation and checked for training.</p> <p>Kod izvođača radova nije izvršena formalna provera prisustva novih radnika u šumi, koji nisu prijavljeni na listi u tenderskoj dokumentaciji i nije proverena obučenost tih radnika.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		<p>Regular check of workers in forest is made; the company introduced the controls that are extraordinary; each subcontractor must pay a 15% of total contracted amount as a deposit to guarantee that all the works will be conducted in compliance with Contract and National Law. In case that subcontractor is breaking the provisions of contract or legal/forestry practice, all activities are stopped; the minutes are made with direction for correcting the deviances and only after the correction of the same, the work can be continued (example: GJ“Grmeč-B.Petrovac “, comp. 222, minutes record nr. 08/2-63/13). This Minor CAR 11 closed</p> <p>Redovna provjera radnika u šumi se vrši, kompanija je uvela vanredne kontrole; svaki podizvođač mora da plati 15 % od ukupne ugovorene vrijednosti kao depozit garanciju da će svi radovi biti sprovedeni u skladu sa ugovorom i nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju da podizvođač krši odredbe ugovora ili pravno / šumarske prakse, sve aktivnosti se zaustavljaju, i čine se zapisnici sa zahtjevom za ispravljanje; tek nakon korekcije, rad može biti nastavljen. (GJ“Grmeč-B.Petrovac “, comp. 222, minutes record nr. 08/2-63/13) Mali zahtjev za korektivnom mjerom 11 je zatvoren.</p>					
M12	6.1.2	Date Recorded Datum zapisa:	30 May 2012	Due Date Rok izvršenja:	30 Aug. 2012	Date Closed Datum zaključenja	11 July 2012
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Site-specific assessments of the potential environmental impacts of all forest operations are not carried out prior to commencement of site disturbing operations</p> <p>Procjene koje se odnose na potencijalne uticaje svih šumarskih aktivnosti na okoliš za određeni lokalitet ne izvode se prije početka aktivnosti</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>Site-specific assessment was not made properly for comp 45, GJ Grmeč at FMU B. Petrovac. Spring areas were not evaluated and buffer zone was not established in the harvest project. See complaint for details.</p> <p>Procena uticaja na određenom lokalitetu nije urađena na odgovarajući način, u odeljenju 45, u GJ Grmeč, šumarija B. petrovac. Nije urađena procena zone oko izvorišta i bafer zone nisu uspostavljene u Izvođačkom projektu. Vidjeti tužbu za detalje.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							

CAR # Broj	Indicator	CAR Detail Detalji o zahtjevima za korektivnim jerama (CAR)					
		<p>Harvest project for compartment 45, GJ Grmeč is revised and buffer zone is evaluated in the project (harvest project nr, 01-75-53/12, date 5. June 2012); Buffer zone is established in the area of 100m from the spring, it is planned to use only animals (horses) for skidding of logs in this compartment, the total harvesting volume has been reduced from previously planned 15% of intensity, to 8.1 % (2527m3); based on the received complaint, the cantonal forestry inspector made additional control and confirmed that corrections have been made adequately (inspection minutes nr. UP-1-17-26-3005/12-1018-006-P). Representative of the local community was present during the inspection and agreed with findings, which confirmed with the signature in the inspector's minutes. Field observation in compartment 45 was made during the follow-up visit, and it confirmed that there is no tree marking in the buffer zone around the spring.</p> <p>Sample checked: Harvest project nr. 01-75-87/12, GJ "Grmec-Bosanski Petrovac", compartment nr101, was checked during the follow-up visit. The site-specific assessment was made properly and includes mapping of water sources, description of the buffer protection zone around the water source, and information on how the buffer zone is marked in the field (green paint with mark "X" put on every 10 meters). Horses will be used for skidding to the main skidding lines. The buffer zone in this compartment is registered as water protection zone in the Forest Management Study, made by Forest Management Planning department). This Major CAR 12 is closed</p> <p>Izvođački Projekat za odeljenje 45, GJ Grmeč je revidiran i bafer zona je uključena u projekat; nr, 01-75-53/12, 5. Jun 2012). Bafer zona je uspostavljena u okviru od 100m oko izvora; planirano je da se koristi isključivo animal (konji) za privlačenje trupaca iz ovog odeljenja; ukupna zapremina planirana za seču je smanjena sa 15% intenziteta zahvata na 8.1% (2527m3); zbog primljene žalbe, šumarska inspekcija je napravila vanrednu kontrolu koja je potvrdila da su korektivne mere adekvatno sprovedene (UP-1-17-26-3005/12-1018-006-P). Predstavnik lokalne zajednice je prisustvovao inspekciji, i saglasan je sa nalazima inspektora, što je potvrdio i potpisom u zapisniku. Terenskom posetom u odeljenju 45 je potvrđeno da nije urađena doznaka i bafer zoni oko izvora.</p> <p>Izvođački Projekat 01-75-87/12, GJ "Grmec-Bosanski Petrovac", odeljenje br. 101, je proveren tokom naknadne posete. Specifična Procena uticaja na lokalitetu je urađena na odgovarajući način; izvor je kartiran i obeležen na mapi u Projektu; postoji opis bafer zone oko izvora, i informacija o načinu obeležavanja zone na terenu (zelena farba sa znakom X na svakih 10 metara). Koristiće se konji za privlačenje na glavne vlake; Bafer zona je registrovana u kao vodozaštitna zona u Elaboratu o vodozaštitnim zonama, Sektor za Uređivanje šuma. Velika korektivna mera je zatvorena .Zahtjev za velikom korektivnom mjerom 12 je zatvoren.</p>					
13	8.5.1	Date Recorded Datum zapisa:	26 Feb. 2013	Due Date Rok izvršenja:	26 Feb. 2014	Date Closed Datum zaključenja	
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
<p>Not all Results and summaries of monitoring programmes (including those listed in Criterion 8.2) are available to the public within the accepted norms of commercial confidentiality.</p> <p>Nisu svi rezultati i sažeci nadzornog programa (uključujući one koji su izlistani u kriterijumu 8.2.) dostupni javnosti unutar prihvaćenih normi poslovne poverljivosti.</p>							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
<p>The results of annual monitoring of high conservation values identified are not available to the public.</p> <p>Rezultati godišnjeg monitoringa šuma visoke zaštitne vrijednosti nisu javno dostupni.</p>							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							
Date Recorded Datum zapisa:							
Due Date Rok izvršenja:							
Date Closed Datum zaključenja							
Non-Conformance: / Neusklađenost:							
Objective Evidence: / Objektivni Dokaz:							
Close-out evidence: Dokaz o zaključenju:							

12. RECORD OF OBSERVATIONS ZAPISNIK PRIMJEDBI

OBS # Broj	Indicator Indikator	Observation Detail Detalji o primjedbi			
01	6.2.1	Date Recorded> Datum zapisa:	17 MAR 2010	Date Closed> Datum zaključenja:	28 April 2012
		Observation: / Primjedba:			
		<p>RTE species are identified but projects were prepared one year in advance. Observation of how RTE species are included in new harvest projects</p> <p>Rijetke i ugrožene vrste su identificirane ali projekti se pripremaju godinu unaprijed. Primjedba o uključivanju zaštićenih i ugroženih vrsta u izvedbenim projektima.</p>			
		<p>Follow-up evidence:</p> <p>RTE species are identified and harvest projects are evaluated for their presence. The RTE registry book includes detail identification and monitoring of RTE species. It is used for harvest project preparation.</p> <p>RTE vrste su identificirane i u izvedbenim projektima su ocjenjene. RTE registar uključuje detaljnu identifikaciju i monitoring RTE vrsta. To se koristi za pripremu izvođačkih projekata.</p>			
02	1.6.3	Date Recorded> Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Date Closed> Datum zaključenja:	28 April 2012
		Observation: / Primjedba:			
		<p>Observation of management responsibilities division in National Park "UNA" between U-S Sume and NP "UNA" after NP plan approval. Praćenje odgovornosti za gospodarenje podjele u Nacionalnom parku "Una" između US sume i NP „UNA“ nakon što je NP plan odobrenja</p>			
		<p>Follow-up evidence:</p> <p>The Memorandumis signed on cooperation with NP UNA, which defines relations, cooperation and plan preparation vo the next period.</p> <p>Potpisan je Sporazum o suradnji sa NP Una, kojim se definiraju odnosi, suradnja i izrada planova u narednom periodu.</p>			
03	4.5.2	Date Recorded> Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Date Closed> Datum zaključenja:	28 April 2012
		Observation: / Primjedba:			
		<p>Registry of dispute at FO Bihac does not keep references to sites or compartments. All documentation is available in the office including references to sites.</p> <p>Zapisnik žalbi u šumarji Bihać ne sadrži sve podatke o lokaciji i odjeljenju. Sva dokumenta su dostupna u kancelariji, uključujući i reference o lokaciji</p>			
		<p>Follow-up evidence:</p> <p>The Legal Department at the headoffice keeps summary records of disputes containing complaine, type, and reference number of the file. All particular files contain all relevant documents in detail (file nr P-7097/10 damage compensation).</p> <p>Imovinsko pravna služba u direkciji vode evidenciju sporova koja sadrži ime druge strane, tip odn vrstu spora i broj predmeta. Svaki predmeti sadrži sve relevante dokumente(dokument br P-7097/10, nadoknada štete)</p>			
04	5.3.2	Date Recorded> Datum zapisa:	11 Feb. 2011	Date Closed> Datum zaključenja:	28 April 2012
		Observation: / Primjedba:			

OBS # Broj	Indicator Indikator	Observation Detail Detalji o primjedbi			
		In some cases, the space for round-wood storage is limited at forest road. Wood is stacked by tractor shields. Observation of stacking wood and protection of standing trees during storage U nekim slučajevima, prostor za skladištenje drveta na šumskom putu je limitiran. Drvo se skladišti pomoću traktorskih vilica. Primjedba na skladištenje drveta na putu i zaštitu dubećih stabala tokom skladištenja			
		Follow-up evidence:			
		Changed to Minor CAR 09 Promena na Minor CAR 09.			
05	4.2.5	Date Recorded> Datum zapisa:	26 Feb. 2013	Date Closed> Datum zaključenja:	
		Observation: / Primjedba:			
		Observation of PPE use at sites by foresters. Primjedba na sigurnosnu i zaštitnu opremu šumarskih radnika.			
		Follow-up evidence:			
		Date Recorded> Datum zapisa:		Date Closed> Datum zaključenja:	

13.

RECORD OF STAKEHOLDER COMMENTS AND INTERVIEWS
ZAPISNIK KOMENTARA I RAZGOVORA SA INTERESNIM GRUPAMA

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	Main Evaluation / Glavna Procjena	
01	<p>Hunting Society</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forest Management plan is consulted with Hunting Society - There is cooperation between Hunting Society and FMU, especially in commercial hunting development - Roads are in good conditions, regularly maintained and available for local community and Tourists <p>Negative comments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hunting is mostly done during weekends and workers are sometimes working in that time - Animals are disturbed by noise during forest operations <p>Lovačko udruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrada šumsko privredne osnove se konsultuje sa Lovačkim udruženjem - Postoji saradnja između Lovačkog udruženja I ŠPP-a posebno u razvijanju komercijalnog lova - Putevi su u dobrom stanju, redovno se održavaju I dostupni su lokalnoj zajednici I turistima <p>Negativni komentari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lov se uglavnom odvija nedeljom I ponekad su radnici u to vrijeme zaposleni u šumi - Divljač je uznemirena bukom tokom šumskih operacija 	<p>Mostly positive comments; interviews with staff and own and contract owners confirmed that they do not work during weekends (contract workers work sometimes on Saturdays). Operations are concentrated to a small area and operations are small scale using chain saws and tractors and animals for wood extraction.</p> <p>Uglavnom pozitivni komentari; Razgovori sa uposlenicima i radnicima izvođača radova potvrđuju da ne rade vikendom (kod izvođača radova ponekad se radi subotom). Rad je koncentrisan na malom području i same operacije su malog obima pri kojima se koriste motorne pile, a traktori i animalna zaprega se koriste pri izvlačenju</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
		drveta.
02	<p>Local community</p> <ul style="list-style-type: none"> - Good harvest planning and forest utilization - Protected sites and in good conditions (cultural heritage, tourist routs...). There is cooperation between local communities and FMU for establishment of new protected sites - Protection from erosion is good but could be improved - Workers in forest have good equipment and safety of workers during harvest operations is sufficient. - Negative comment – local people are not employed <p>Lokalna zajednica</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobro planiranje i iskorišćavanje šuma - Zaštićene lokacije su u dobrom stanju (kulturno nasleđe, turističke rute). Postoji saradnja između lokalnih zajednica i ŠPP-a o uspostavljanju novih zaštićenih lokacija. - Zaštita od erozije je zadovoljavajuća ali bi mogla biti i bolja - Radnici u šumi imaju dobro opremu i njihova bezbjednost je na zadovoljavajućem nivou tokom rada u šumi - Negativni komentari - Žalba na zapošljavanje lokalnog stanovništva. 	<p>Mostly positive comments; interviews with staff and own and contract owners confirmed that almost all employees and workers are local.</p> <p>Uglavnom pozitivni komentari; Iz razgovora sa uposlenicima i radnicima izvođača radova zaključeno je da su svi zaposleni uglavnom lokalno stanovništvo.</p>
03	<p>Trade union</p> <ul style="list-style-type: none"> - Payments and other fess are on time (meals, transportations from home to work place). All employees have social and health insurance. There are no ethnic disputes and generally, there are no complaints from employees. There are 3 levels of Trade unions and Collective agreements: local, cantonal and federal Trade union. Elections are held every 4 years. <p>Skindikat</p> <p>Plate i druge nadnoknade su redovne (topli obrok, prevoz od kuće do radnog mjesta). Svi zapsolenici su pokriveni socijalnim i zdravstvenim osiguranjem. Nema etničkih nesuglasica. Postoje 3 nivoa sidikata: lokalni, kantonalni I federalni Sindikat. Izbori za Sindikat se održavaju svake 4 godine.</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
04	<p>Workers and contract workers (3 groups of workers):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Working regularly for many years, training by Cantonal commission, regular payment for works, contractors chosen in tenders, PPE is provided by employer, also seasonal workers are insured; workers are supervised by forestry technician <p>Zaposlenici i radnici izvođača radova (3 grupe radnika)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rade redovno već nekoliko godina, trenirani od strane Kantonalne komisije, isplata plata je rodovna, izvođači radova se biraju na javnim tenderima, zaštitna i sigurnosna opremu obezbjeđuje poslodovac, sezonski radnici su takođe osigurani, radnike nadziru šumski tehničari 	<p>No negative comments</p> <p>Nije bilo negativnih komentara.</p>
Surveillance 1 / Nadzor 1		
1	<p>Contractors and contractor workers</p> <p>Workers said they are all registered insured and receive regular payment. Contractor has provided equipment that meets the standards, except that there is no protective glass on the helmet. Workers have a license, mostly earned in former Yugoslavia (one of the workers have Serbian license for chainsaw operator). There were no injuries reported among the workers.</p> <p>Cantonal and Federal Inspection for H&S at work visited workers at forest (Doo Dafne)</p> <p>Izvođači radova /radnici izvođača radova</p> <p>Radnici su potvrdili da su prijavljeni, osigurani i da primaju redovnu platu. Izvođači su obezbjedili opremu po odgovarajućim standardima sa napomenom da nema zaštitnog stakla (mreže) na šljemovima. Radnici posjeduju licencu koju su uglavnom stekli u bivsoj Jugoslaviji (jedan od radnika posjeduje licencu iz Srbije). Nisu prijavljene povrede među radnicima. Kantonalna inspekcija za zaštitu na radu posjećuje radnike u šumi (DOO Dafna)</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
2	<p>JP National Park "UNA" Bihac, BoD leader Established in 2008 by Federal law (19800ha); management plan is being prepared (April 2011); government forests are managed by U-S šume (13900ha). The enterprise of the national park is not fully formed and there is no capacity for adequate forest management in this area. Representatives of the national park are satisfied with cooperation with the FMU, which recently make sanitary cut on the request of the national park (damages from snow). In addition, he supports the signing of a memorandum of understanding with FMU to legally regulate the current situation and hopes that state forests within the national park will be also certified.</p> <p>JP Nacionalni park "Una", predsjednik Nadzornog odbora Preduzeće formirani 2008 prema federalnom zakonu (19800ha), pripremljen je plan gospodarenja u aprilu 2011 a državnim šumama u NP upravlja SPD US sume i to na površini od 13900ha.</p> <p>Preduzeće nacionalnog parka nije u potpunosti formirano i nemaju kapacitet za gospodarenje šumama. Predstavnik NP je zadovoljan saradnjom sa šumarijom koja je nedavno izvršila sanitane sječe na zahtjev NP (snjegolomi). Također, podržava se potpisivanje Memoranduma o saradnji sa šumarijom kako bi se pravno regulisalo gospodarenje na području NP i postoji želja za certifikovanjem državnih šuma u okviru NP.</p>	<p>Positive comments Pozitivini komentari</p>
3	<p>Contractors : 2 contractors contacted by phone and 1 contractor in forest in FMU „Bihac“ All workers in forest are made by contractors. Those contractors are mostly private companies, and it means that workers in mostly cases do not need sleeping accommodation in forest. Contractors are aware of FSC certification and they make some changes in work process by introducing PPE and HS. Public tenders for work issued by forest company are open and contractors did not complained about it. They said that process is public, fair and that FMUs respect legal time to make decision about tender. Contractors are chosen according few criteria (history of business, number of employs, previous experience, and recommendation). Some contractors have experience in forest outside of Bosnia (Germany). No contacted and visited contractors complained on the Enterprise.</p> <p>Izvođači radova: 2 izvođača kontaktirana telefonom i 1 izvođač posjećen u šumariji Bihać Sve radove u šumi izvode izvođači radova. To su uglavnom privatne lokalne firme i radnicima nije potreban smještaj u šumi. Izvođači radova su svjesni FSC certifikacije i napravljene su neke promjene uvođenem zaštitne opreme i novih pravila u zaštiti i sigurnosti na radu. Tenderi su javni i izvođači se nisu žalili na tenderske procedure, izjavivši da je proces javan, fer i da se poštuju zakonski rokovi. Izvođači radova se biraju na osnovu nekoliko kriterijuma (istorija poslovanja, broj zaposlenih, prethodno iskustvo, preporuke). Neki izvođači imaju iskustvo u inostranstvu (Njemačka). Kontaktirani izvođači radove se nisu žalili na rad Preduzeća.</p>	<p>Positive comments Good cooperation and communication between FMU and contractors. There is a lack of workers and contractors in forest according to FMUs managers' opinion. Pozitivini komentari Dobra saradnja i komunikacija između šumarije i izvođača radova. Šumski upravnici smatraju da postoji nedostatak radnika u šumi.</p>
4	<p>Trade union representative There are 8 local representative of trade union and one representative for enterprise. 90% of all workers are members of Trade Union. Trade union representative are regularly invited on management meetings and enterprise are asking for opinion in some cases (accepting of new workers, proposal of decreasing salaries because of economical crisis). 3 salaries were decreased for 15% in 2010 year with approval of trade union and company already returned 5%. According to trade union representative, workers do not make complaints for salary and other fees as it is mostly on time. Some workers do not like to go on holiday because salary is decreased if they use it. Collective agreement is made on 3 levels: federal, cantonal and local. Elections in trade union are held every 4 years.</p> <p>Predstavnik Sindikata Postoji 8 lokalnih predstavnika Sindikata i jedan predstavnik na nivou Preduzeća. 90% radnika su članovi Sindikata. Prestavnici Sindikata se redovno pozivaju na sastanke Uprave i Preduzeće traži od Sindikata mišljenje u nekim slučajevima (primanje novih radnika, prijedlog smanjivanja plata zbog svjetske</p>	<p>Positive comments Pozitivni komentari</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	<p>ekonomske krize).</p> <p>U 2010 3 plate su bile smanjene za 15 – 20% uz odobrenje Sindikata i Preduzeće je do sada vratilo 5%.Nisu prijavljene žalbe na tempo isplaćivanja plata. Neki radnici ne vole da koriste godišnji odmor jer se plata smanjuje tokom istog. Kolektivni ugovor je potpisan na 3 nivoa: federalni, kantonalni i lokalni. Izbori u Sindikatu se odžavaju svake 4 godine.</p>	
5	<p>Mayor of Bosanski Petrovac</p> <p>There is good and constant cooperation between Municipality and the Enterprise. Mayor is satisfied with payment of taxes to municipality. Area of Bosanski Petrovac is tradional forest area and has the biggest participation in wood harvesting on cantonal level. Most employees are from local communities and there is no ethnic discrimination in hiring new employees. Municipality and FMU maintained constant co-operation and on the day of visit FMU and Municipality organize joint aid to recently flooded area in Northern Bosnia. Mayor considered that Unsko sanske sume make good forestry management with objection that HQ Unsko sanske sume should switch from Bosanska Krupa to Bosanski Petrovac because FMU B.Petrovac have the greatest share in the total business of the enterprise.</p> <p>Načelnik Bosanskog Petrovca</p> <p>Postoji dobra i konstantna saradnja između opštine i Preduzeća. Načelnik je zadovoljan uplatom poreza opštini. Područje B. Petrovca je tradicionalni šumarski kraj ii ma najveće učešće u sječi na kantonalnom nivou. Većina zappsljenih su sa lokalnog nivoa i nije prijavljena etnička diskriminacija tokom zapošljavanja novih radnika. Šumarija i opština konstantno sarađuju in a dan posjete organizovana je zajednička humanitarna akcija za pomoć poplavljenim područjima sjeverne Bosne. Načelnik smatra da je gospodarenje šumama od strane US šuma na dobrom nivou sa primjedbom da bi se Direkcija trebala prebaciti iz B Krupe u B Petrovac zbog učešća petrovačkog područja u ukupnom poslovanju Preduzeća.</p>	<p>Mostly positive comments</p> <p>Uglavnom pozitivni komentari</p>
6	<p>Cantonal Forestry Service</p> <p>Cantonal Forestry Service has recently taken control of illegal activities in forests of Unsko sanski canton. This institution is at an early stage of formation it cannot monitor illegal activities in full capacity. A representative of the cantonal administration is satisfied with cooperation with the FMU that helps in this transitional phase of the cantonal administration to determine illegal activity. The state owned forests in the Unskosanski Canton is more than good and is fully informed about the process of FSC certification, and they fully support it. The cantonal service is interested in the certification of private forests in the Canton and hope that all cantonal forests will be certified as soon as possible.</p> <p>Kantonalna uprava za šumarstvo</p> <p>Kantonalna uprava za šumarstvo je nedavno preuzela nadzor nad ilegalnim aktivnostima u državnim šumama USK. Ova institucija je još u formiranju i ne može da nadzire ilegalne aktivnosti u punom kapacitetu. Predstavnik Kantonalne uprave je zadovoljan saradnjom sa Preduzećem koje pomaže u ovoj početnoj fazi. Kantonalna Uprava smatra da sum državne šume na USK u dobrom stanju i potpuno su informisani o FSC certifikaciji koju podržavaju. Kantonalna uprava je zainteresovana za certifikaciju privatnih šuma i nada se da će se ista desiti u što skorije vrijeme.</p>	<p>Positive comments</p> <p>Positivni komentari</p>
7	<p>Bee Society, B. Petrovac (Telephone interview with President of Bee Society)</p> <p>Beekeepers Association has no appeal to the management of forests in Bosanski Petrovac. Beekeepers Association does not have adequate facilities, asked for a room from FMU B Petrovac (doc. nr 34/09 from 24.03.2009), and received answer after one month. FMU offered a room, which was in need of renovation. The Association did not have enough money for the restoration and dropped out of the offered facilities. President of Bee Society has basic knowledge in the process of FSC certification and believes that Unsko sanske sume should receive certificate.</p> <p>Udruženje pčelara, B Petrovac (telefonski intervju sa Predsjednikom)</p> <p>Udruženje pčelara se nije žalilo na gospodarenje šumama u B Petrovcu. Ovo udruženje se obratilo šumariji za dodjelu prostora (document br 34/09 od 24.03.2009) iPreduzeće je odgovorilo u roku od mjesec dana i ponudilo proctor kojem je bilo potrebno renoviranje i zbog nedostatka sredstava Udruženje je</p>	<p>Positive comments</p> <p>Positivni komentari</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	odustalo od sređivanja prostora. Predsjednik Udruženje pčelara ima bazično znanje o FSC certifikaciji i smatra da US šume zaslužuju isti.	
8	<p>Hunting Society "Grmec", Bosanske Krupa (Telephone interview with President of Hunting Society)</p> <p>Hunting Society is satisfied with forest management and cooperation with FMU B. Krupa in terms of hunting grounds and monitoring of illegal hunting. FMU workers help hunters to collect information on hunting conditions and to monitor poaching. Hunters' association was aware of the FSC certification and is ready to adapt hunting management plan under FSC standards if it is necessary.</p> <p>Lovačko udruženje "Grmeč", Bosanska Krupa (telefonski intervju sa Predsjednikom)</p> <p>LU je zadovoljno sa gospodarenjem šumama i saradnjom sa šumarijom B Krupa u pogledu izlova i ilegalnog lova. Šumari pomažu lovcima da sakupe podatke o divljači i lovokrađe. LU je svjesno i informisano o FSC certifikaciji i spremni su da prilagode lovnu osnovu ukoliko to bude potrebno.</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
9	<p>FMU workers</p> <p>FMU workers in forest did not report any complaints regarding payment, insurance and registration. They are satisfied with work condition and have basic knowledge about FSC. FMU provide PPE, transport and food (usually FMU gives money for food). Workers are from local community and do not sleep in forest. If there is no condition for outside work, FMU sends them on leave and gives 55% of payment, but usually FMU managers find another job in company for them and workers like it because of payment.</p> <p>Radnici šumarija</p> <p>Radnici Preduzeća i šumarija nisu prijavili žalbe glede plata, osiguranja i prijava. Zadovoljni su sa radnim uslovima i imaju osnovno znanje o FSC certifikaciji. Šumarije obezbjeđuju ličnu zaštitnu opremu, prevoz i hranu (uglavnom se daje novac za hranu). Radnici su sa lokalnog nivoa i ne spavaju u šumi. Ukoliko vremenski uslovi nisu povoljni, Preduzeće šalje radnike na prinudan odmor i daje im 55% plate ali uglavnom upravnici šumarija pronađu neku drugu vrstu posla u šumariji i radnici to vole zbog plate.</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
Surveillance 2 / Nadzor 2		
1	<p>Hunting Association "Grmec" Bosanska Krupa, Good cooperation, support to monitoring of Hunting Grounds</p> <p>LU "Grmeč" Bosanska Krupa, dobra saradnja, podrška monitoringu lovišta</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
2	<p>Hunting Organisation Cazin – the cooperation is on satisfactory level, cleaning of hunting grounds, help in building hunting infrastructure and support in formulation of hunting plans</p> <p>LU Cazin – zadovoljvajuća saradnja, čišćenje lovišta, podrška u izgradnji objekata i izradi lovnih osnova</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
3	<p>Municipality Cazin – excellent cooperation, forestry company always provide different type of support to the local community</p> <p>Opština Cazin – savetnik, odlična saradnja, preduzeće uvek izlazi u susret i pruža različite vrste podrške lokalnoj zajednici</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
4	<p>Public Utility company "Čistoća" Cazin – good cooperation, joint activity in identification and removing illegal waste deponia</p> <p>JKP "Čistoća" Cazin – dobra saradnja, zajedničke aktivnosti na identifikovanju i uklanjanju divljih deponija</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
5	<p>Hunting Association "Sana" – Sanski Most</p> <p>Good cooperation, support in formulation of hunting plans</p> <p>LU "Sana" – Sanski Most</p> <p>Dobra saradnja, podrška u izradi osnova</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
6	<p>Contractor workers „Bonita” doo, „Čelebić”, „HorAI”, „Šumarstvo” and company employees</p> <p>Pleased with terms and conditions of work, regular payment, religious rights of</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	<p>workers fully respected.</p> <p>Izvođači radova „Bonita” doo, „Čelebić”, „HorAl”, „Šumarstvo” i radnici Zadovoljni uslovima i dinamikom isplate ugovorenih radova, u potpunosti se poštuju religijska prava radnika.</p>	
7	<p>Public utility Company “Komrad” Bihac – written feedback, completed questionnaire form; all comments are positive, no issues raised</p> <p>JKP “Komrad” Bihac – pisani odgovor, popunjen formular, svi komentari su pozitivni, nema spornih pitanja.</p>	<p>Positive comments</p> <p>Pozitivni komentari</p>
Surveillance 3 / Nadzor 3		
1	<p>Local Community Jasenica/Grmeč (written complaint)</p> <p>The village Jasenica in Bosanska Krupa is mostly inhabited by returned refugees. Almost all aspects of forest management on territory of this local community negatively commented. According to President of local community, harvest is constantly going on but without afforestation. There is an issue with roads - roads Benakovac - Potkalinje and Jasenica - Metla reported as communal (local) roads used by SPD Unsko-sanske sume and contractors who do not invest in its rebuilding and used it during rain seasons. Generally, it was reported that local community do not benefit at all from harvesting.</p> <p>Lokalna zajednica Jasenica-Grmeč (pisana žalba)</p> <p>Selo Jasenica u Bosanskoj Krupi je pretežno naseljeno povratnicima. Skoro svi aspekti gospodarenja na teritoriji sela su negativno komentirani. Tvrdi se da se sječa konstantno odvija ali bez pošumljavanja. Postoji nesporazum glede putnog pravca Benakovac – Potkalinje i Jasenica – Metla koji su označeni od interesne grupe kao lokalni a koriste se od strane Poduzeća I izvođača radova bez investiranja u obnovu tokom kišne sezone.</p>	<p>Stakeholder was not present during the visit; snow was high not allowing field visit. The stakeholder will negotiate with FMU. The audit team will follow the process and check the issue during the next surveillance. No such problems were reported or found from other areas.</p> <p>Interesna grupa nije bila prisutna tokom nadzora; snijeg je bio visok i nije bila moguća terenska posjeta. Interesna grupa će pregovarati sa šumarijom. Procjenjivački tim će pratiti proces tokom sljedećeg nadzora. Slični nesporazumi nisu primijećeni ili prijavljeni u drugim područjima.</p>
2	<p>Company ASB Expan</p> <p>The company is also FSC certified and director reported huge corruption during wood classification. He claimed it becomes an ordinary issue and that some of the companies are favoured by SPD Unsko-sanske sume. There is a claim that classification marks on logs in FMU Bosanski Petrovac are often illegally replaced in order to mark low classified wood as high classified. Director did not insist to meet with Surveillance Team but he is willing to accept us in his company and openly discuss issues in front of FMU management.</p> <p>Kompanija ASB Expan</p> <p>Kompanija je također certificirana i prijavljena je korupcija tokom klasificiranja trupaca. Tvrdi se da je ovo postala uobičajena praksa i da Poduzeće favorizuje određene firme. Tvrdi se i da se vrši prekvalificiranje trupaca iz niže u višu klasu u šumariji Bosanski Petrovac zamjenom oznaka. Nije insistirano na sastanku ali je nadzorni tim pozvan da posjeti kompaniju i da se o ovome otvoreno diskutira pred Upravom Poduzeća koje gospodari šumama.</p>	<p>Wood is marked by registered coloured tags and recorded at several levels and compared. No evidence of misclassification was found during the surveillance but it stays for further monitoring</p> <p>Trupci su označeni raznobojnim oznakama i evidentiraju se na nekoliko nivoa i upoređuju. Nema dokaza o prekvalifikaciji tokom nadzora ali će se na ovo obratiti pažnja u budućnosti.</p>
3	<p>Municipality Petrovac, Department for Landscape Management.</p> <p>The head of department is one year in position and do not know anything about FSC certification. According to her, this Department do not have so much connection with forestry company. Non-formal and non-confirmed information about issues about tax payment to Municipality Bosanski Petrovac (1% instead of 3%)</p> <p>Općina Bosanski Petrovac, Odjel za prostorno uređenje</p>	<p>The tax and fee payments were checked and they complied with regulations.</p> <p>Provjerene su poreske uplate i u skladu su sa regulativom.</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	<p>Nadređena u odjelu je na funkciji tek godinu dana i ne postoji znanje o certificiranju. Tvrdi se da ovo odjeljenje nema puno direktne veze sa šumarskim Poduzećem. Neformalne i nepotvrđene informacije o neplaćanju poreza općini B. Petrovac (1% umjesto 3%)</p>	
4	<p>Municipality Bihac, Department for communal management, waters and environmental protection</p> <p>This responsibility of this department is mostly based on urban area of city Bihac. Bihac still have illegal communal waste dump, which might be also used by forestry company. Good cooperation with FMU reported regarding consulting about saving of Platanus trees in city park. Very high interested about information of FSC certification in USK</p> <p>Općina Bihać, Odjel za prostorno uređenje, vode i zaštitu životne sredine</p> <p>Rad ove interesne grupe je uglavnom vezana za urbani dio Bihaća. Bihać još uvijek posjeduje ilegalnu deponiju smeća koju vjerovatno koristi i šumsko Poduzeće. Prijavljena dobra saradnja sa šumarijom glede konsultacije oko zaštite platana u gradskom parku. Visok nivo interesa za certificiranje šuma u USK.</p>	<p>Positive comments, waste dump disposal site is managed by the municipality.</p> <p>Pozitivni komentari, deponijom upravlja općina.</p>
5	<p>National Park Una</p> <p>Excellent cooperation with FMU and HQ, several common projects implemented such as protection of wildlife. Forestry company donates to the National Park vehicles, financial benefits, etc.</p> <p>Nacionalni park Una</p> <p>Dobra suradnja sa šumarijom i direkcijom, implementirano nekoliko zajedničkih projekata u zaštiti divljači. Šumsko poduzeće doniralo NP vozila.</p>	<p>Positive comments, cooperation and donation to NP.</p> <p>Pozitivni komentari, suranja i donacija za NP</p>
6	<p>Biotechnological Faculty Bihac, Department for Forestry</p> <p>Department of Forestry was established recently and developed very good cooperation with forestry company in terms of organized visits and exchanges for students in forest during works and nursery.</p> <p>Biotehnički fakultet, Odjeljenje za šumarstvo</p> <p>Šumarski fakultet je uspostavljen nedavno i razvija se dobra suradnja sa šumarskim Poduzećem u smislu organiziranja posjeta i studentskih razmjena tokom radova u šumi i rasadniku.</p>	<p>Positive comment, cooperation in education;</p> <p>Pozitivni komentari, suradnja u edukaciji</p>
7	<p>Bee Society of US Canton, branch Cazin</p> <p>Good cooperation reported. Bee Society with support of Municipality of Bosanska Krupa and other donators want to build guesthouse on land, which is managed by forestry company. In exchange for this land, municipality offered part of its own forestland as replacement. Forestry Company respond with answer that according to Law they cannot make this exchange and offered 150 m2 of this land for building montage object which was not the planned idea of the Bee Society (They want to build fixed building on larger area than 150m2)</p> <p>Pčelarska zajednica USK, odjeljenje Cazin</p> <p>Prijavljena dobra suradnja. Pčelarska udruga uz pomoć općine Bosanska Krupa i drugih donatora želi da sagradi lovačku kuću na šumskom zemljištu kojim gospodari Poduzeće. U zamjenu za ovu zemlju, općina je Poduzeću ponudila dio svog zemljišta. Šumsko Poduzeće je odgovorilo da ne može odobriti supstituciju zemljišta i ponudilo je prostor od 150m2 za izgradnju montažnog objekta što nije bila početna ideja pčelarske udruge jer oni žele objekat većih razmjera.</p>	<p>Confirmation of fair communication; foresters cannot change government land; it is the cantonal government responsibility.</p> <p>Potvrda dobre komunikacije, šumarsko Poduzeće ne može da izvrši supstituciju državnog zemljišta – to spada u domen odgovornosti kantonalne Vlade.</p>
8	<p>Hunting Society Grmec, Bosanska Krupa</p> <p>Long term good cooperation reported; Hunting Society is familiar with FSC certification; positive comments about forest management and protection of water streams and wildlife</p> <p>Lovačka udruga, Bosanska Krupa</p> <p>Prijavljena dugoročna suradnja; Udruga upoznata sa certificiranjem, pozitivni komentari glede gospodarenja i zaštite potoka i divljači.</p>	<p>Positive comments on cooperation, information and nature protection</p> <p>Pozitivni komentari, suradnja, informacije i zaštita prirode</p>
9	<p>Local Community, Veliki Radici, Municipality Bosanska Krupa</p>	<p>Positive comments</p>

Nr	Comment / Komentar	Response / Odgovor
	Positive comments regarding employment of local working force and road maintenance, no negative issues reported. Mjesna zajednica Veliki Radići, općina Bosanska Krupa Pozitivni komentari glede upošljavanja lokalne radne snage i održavanja puteva, nisu prijavljeni nespozazumi.	Pozitivni komentari
10	Local Community Donje Prekounje, Municipality Bosanska Krupa The village is located in the Una Valley and not so rich with forest but good communication with forestry company is reported - surveillance of forest by forestry technician observed by local community president, cooperation in road rebuilding Mjesna zajednica Donje Prekounje, općina Bosanska Krupa Selo je locirano u dolini Une i nije bogato šumom ali je naznačena dobra suradnja sa šumskim Poduzećem – uočen je nadzor nad šumom od strane lugara, suradnja u održavanju puteva	Positive comments, cooperation confirmed; Pozitivni komentari, potvrđena suradnja
11	Ministry of Forestry, Agriculture and Water Management of Federation of Bosnia and Herzegovina Positive comments: educated and professional FMU workers, all activities in forest according to the Law, rebuilding of roads good but plan for building new one not completely fulfilled, protection of cultural and natural heritage during harvest, chemical use in forest not observed (except in nursery), protection of RTE species; Federalno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Pozitivni komentari: obrazovani i profesionalni šumski radnici, sve aktivnosti u šumu u suglasnosti sa pravom, održavanje puteva dobro ali plan za izgradnju novih nije u potpunosti ispunjen, zaštita kulturno-historijskog nasljeđa tokom radova, nije uočeno korišćenje kemikalija u šumi osim u rasadnicima, zaštita RTE vrsta.	Positive comments from the Forestry Authority Pozitivni komentari od šumarskog Ministarstva.
12	Mayor of Bosanski Petrovac – good cooperation with foresters, interviewed in the office Načelnik općine Bosanski Petrovac – dobra suradnja sa šumarima, razgovor u kancelariji	Positive comments Pozitivni komentari
Surveillance 4 / Nadzor 4		

14. RECORD OF COMPLAINTS / ZAPISNIK ŽALBI

Nr	Detail / Detalji		
	Complaint: Žalba:	Date Recorded > Datum upisa:	16 May 2012
1	The complaint was obtained on 30.04.2012 to the SGS office in Slovakia after returning from the surveillance visit. Municipality representatives for B. Petrovac wrote complaint on forest management in their area. There is spring area and harvest is planned in this spring area. Soil erosion is in comp 43 and 45. Marking off fuelwood for local people is in big distances and bad quality for the price. Private estates are damaged by harvesting. The answer is to go for a court. Foresters do not maintain local roads after works are finished. Non-organic waste is left in compartments with forestry activities. Žalba je primljena 30.04.2012, na adresu kancelarije SGS Slovačka, Košice, a nakon završetka nadzorne posete. Predstavnici lokalne zajednice u B. petrovcu su podneli žalbu na način gazdovanja šumama na njihovom području. Postoja izvorišna zona a planirana je seča u toj zoni. Erozijska zemljišta u odeljenju 43 i 45. Doznaka ogrevnog drveta za lokalno stanovništvo je na velikim udaljenostima i kvalitet je neodgovarajući za cenu. Privatni posedi se oštećuju tokom seče, Odgovor je da se ide na sud. Šumari ne održavaju lokalne puteve nakon izvršene seče. Neorganski otpad je ostavljen u odeljenjima u kojima se vrše radovi.		

Nr	Detail / Detalji		
	Objective evidence obtained: / Prikupljeni objektivni dokazi:		
	<p>Report nr UP-1-17-26-3005/12-1018-002-P from 10.5.2012 of Cantonal Forestry Inspection: comp 45 of FMP (2004-2013) is planned for harvest; 1280 trees were marked at the area of 53.7ha. There are water sources of local people. Projects for water catchment were not made and buffer zones were not defined. Foresters shall cancel marked trees close to the springs and mark them in the rest of the compartment. Skidding to forest roads shall be made by animals. The rest of complaints is not confirmed by evidences yet and will be checked during the nest surveillance visit.</p> <p>Izveštaj br. UP-1-17-26-3005/12-1018-002-P od 10. maja 2012, Kantonalna Šumarska Inspekcija. odeljenje 45 (osnova 2004-2013) je planirano za seču, 1280 stabala doznačeno a površini od 53.7ha. Postoje izvori od značaja za lokalno stanovništvo. Nisu urađeni proejkti vodozahvata i nisu definisane bafer zone. trebalo bi da se ukloni doznaka stabala pored izvora a doznačiti druga u ostatku odljenja. Privlačenje na šumski put bi trebalo da bude animalom. Ostali navodi žalbe nisu potvrđeni dokazima, i biće provereni tokom nadzorne posete.</p>		
	Close-out information: / Informacije o rješavanju:	Date Closed > Datum Rješenja:	11/7/2012
	<p>Major CAR 12 raised on 30 May 2012. This Major CAR is closed on the follow up visit. See CAR M12.</p> <p>Velika korektivna mjera 12 podignuta je 30.05.2012. Velika korektivna mera je zatvorena tokom kontrolne posjete. Vidi CAR M12.</p>		
	Complaint: Žalba:	Date Recorded > Datum upisa:	26 Feb. 2013
2	<p>No complaints Nema žalbi</p>		
	Objective evidence obtained: / Prikupljeni objektivni dokazi:		
	<p>Close-out information: / Informacije o rješavanju:</p>		
	<p>Date Closed > Datum Rješenja:</p>		

End of Public Summary / Kraj Javnog Sažetka